

Parkplan Vantör

Mars 2006

Medverkande

Helena Djurstedt

Vantörs stadsdelsförvaltning

Agneta Brändström
Sverker Henriksson
Anna Hörnsten
Patrik Ståhl
Jan-Erik Wellhardh

Inger Berglund.
Lena Dübeck
Tina Ekström
Anita Priebe
Johanna Skur
Patrik Tronde
Eva Åberg, illustrationer

Spacescape AB

Alexander Stähle

Innehåll

Inledning	4
Förslag till framtida utveckling	5
Övergripande åtgärdsbehov	7
Framtida karaktärer	8
Åtgärder och strategier för genomförande	9
Åtgärder stråk för stråk	10
Planeringsunderlag	34
Historia och urban struktur	35
Upprustning av parker och planerad ny bebyggelse	37
Karaktärer	38
Landskapsbild, landformer och topografi	40
Biologisk mångfald och ekologisk infrastruktur	43
Parkinnehåll	47
Kulturella värden	48
Sociotoper, upplevelsevärden och tillgångsanalys	49
Tillgänglighet, trygghet och entréer	55
Källor	57

Inledning

Stadens parker och natur gör livet i staden bättre. Parker, vatten och natur ger staden skönhet och identitet, de bidrar till folkhälsan och att luften renas och syresätts och ger förutsättningar för en livskraftig miljö med biologisk mångfald. Stockholmarna vill ha sina gröna oaser för avkoppling, lek, samvaro, promenader, solbad, naturupplevelser som del i sitt stadsliv. Parker och natur gör staden mera attraktiv som livsmiljö vilket i sin tur utgör grunden för markvärden och ekonomiskt tillväxt.

Stockholms stads parkprogram, handlingsprogram för utveckling och skötsel av Stockholms parker och natur, godkändes av gatu- och fastighetsnämnden 2004-09-21. Kommunfullmäktige beslöt vid sammanträde 2006-01-23 att godkänna Stockholms parkprogram .

Huvudsyftet med Stockholms parkprogram är att skapa en samsyn om vad som är väsentligt för stadens park- och naturmark och hur den bör hanteras. Viljan är att skapa samordning, samförstånd och samspel mellan förvaltningar och konsulter genom generella mål, program, råd och riktlinjer. Parkprogrammet föreslår tre övergripande mål som ledstjärnor:

- god park- och naturtillgång
- rik park- och landskapskultur
- hållbar park- och naturmiljö

Bakgrund

För att optimera värden och investeringar i park- och naturmarken krävs överblick och planering av grönstrukturen som helhet.

Enligt parkprogrammets råd och riktlinjer bör en parkplan tas fram för varje stadsdelsområde i samråd mellan stadens berörda förvaltningar.

Parkplanen fastslår utveckling och skötselprioriteringar på sikt i ett stadsdelsområde.

Parkplanen är en utveckling av det som tidigare kallades grönplaner. Den ska betraktas som det operativa instrumentet för genomförandet av parkprogrammet. Parkplanen ska beskriva grönstrukturens historia och identitet, karaktärer, värden och andra viktiga förutsättningar. En översiktlig redovisning av grönstrukturens värden utifrån Stockholms grönkarta bör också finnas. I parkplanen ska framgå behovet av lagskydd, detaljplanering, upprustning, förnyelse, nyanläggning, skötsel och underhåll av park- och naturmark.

Parkplanen ska kunna uppdateras med ny information om historia, miljö och värden för varje enskild park eller grönområde för att bli en levande kunskapsbank för stadsdelens park- och naturmark. Varje park ska vara klarlagd vad gäller utvecklingsinriktning och skötselprioritet.

Den första parkplanen har utarbetats. Det är *Parkplan för Östermalm* som behandlar innerstadens parkstruktur. *Parkplan för Vantör* behandlar förortens grönstråk där andra förutsättningar råder än i innerstaden. Parkplan Vantör har utvecklats när det gäller kostnadsaspekter. Vid förslag på åtgärder har kostnader tagits med.

Parkernas karaktärer och nyttjande samt skötsel har inventerats i fält. Parkskötseln har analyserats utifrån villkoren i pågående skötselupphandling.

Parkplanen har utförts av WSP Samhällsbyggnad på uppdrag av och i samarbete med Stockholms Stad, Markkontoret (f.d. Gatu- och Fastighetskontoret) och Vantörs stadsdelsförvaltning.

Underlaget för parkplanen har tagits fram i samarbete med medborgarna i Vantör som deltagit i en dialog med stadsdelsförvaltningen under 2005.

Parkplanen avgränsas geografiskt till Vantörs stadsdelsområde samt en del av Farsta stadsdelsområde, vid Högdalstoppen. Vantör gränsar mot Huddinge kommun i söder.

Syfte

Syftet med parkplanen är att slå fast framtida utveckling av stadsdelsområdets park- och naturmark och att ange nya projekt och skötselprioriteringar för parkerna och naturmarken på sikt.

Med utgångspunkt från områdets förutsättningar ska den framtida utvecklingsinriktningen hos stadsdelens parker beskrivas.

Parkplanen ska också fungera som underlag för det årliga budgetarbetet när det gäller såväl investeringar i parkprojekt som den årliga skötselplaneringen. Upphandling av skötsel ska utgå från parkplanens utvecklingsriktning och skötselprioriteringar.

Parkplanen ska tjäna som underlag för hanteringen av park- och naturmark i kommunens fysiska planering. Den ska kunna fungera vägledande vid prioritering och samordning av stadens investeringsarbeten.

Parkplanen har upprättats utifrån de generella målen, råd och riktlinjer i Stockholms parkprogram.

Målgrupp är beslutsfattare, stadens förvaltningar, näringsidkare, föreningar och allmänheten.

Parkplanens planeringshorisont är 10 år. Meningen är att parkplanen ska uppdateras successivt. Delen 'Skötselkostnader' uppdateras årligen. Parkplanens beskrivningsdel bör uppdateras vart tionde år.

Parkplanens uppläggning

Parkplanen består av tre delar: parkplanedokumentet, skötselkostnader och inventeringspärm. Se figur nedan.

Parkplanedokumentet, som utgör den här aktuella delen, innehåller beskrivningar över stadsdelens parkkaraktärer, platsbeskrivningar och åtgärdsförslag med översiktliga kostnadsbedömningar och föreslagna prioritering. Den revideras vart tionde år. Parkplanedokumentet är ett inriktningsdokument med generella och övergripande riktlinjer och är inte avsedd att vara detaljstyrande.

Skötselkostnaderna presenteras i ett dokument som uppdateras varje år inför verksamhetsplanen. Där finns fullständiga kostnadsbedömningar som översikt och i detaljerade tabeller. En förklarande text till skötseldelen ingår.

Inventeringsprotokoll med kartor finns upprättade för år 2005. Inventeringar kan uppdateras årligen och fungerar då som instrument för driftstyrning och som underlag för beräkning och planering av årets skötselkostnader.

Skötselbehov och kostnader

Parkernas skötsel- och förnyelsebehov har analyserats mot bakgrund av värdebeskrivningar och riktlinjer i Stockholms parkprogram. Park- och naturmarkens skötselbehov (drift och underhåll) samt kostnadsbedömningar för detta redovisas i bilagan *'Skötselkostnader'*. Tanken är att skötselkostnaderna uppdateras en gång om året som underlag för verksamhetsplanen. Uppdateringen sker med parkplanens beskrivningsdel som utgångspunkt. I bilaga *'Skötselkostnader'* redovisas även kostnadsbedömning av föreslagna nyanläggningsåtgärder och stora upprustningar, benämnda 'projekt'.

Inventeringen som har gjorts under 2005 visar att ett stort underhållsbehov föreligger. En avstämning mot upphandlad skötsel visar att mer tid för driftstyrning skulle kunna förbättra skötseln.

Vantör bedöms ha relativt litet behov av driftförändringar och dessa handlar till största delen om hur

gräsytor sköts. För föreslagna driftförändringar bedöms kostnaden öka men mycket marginellt.

Underhållsåtgärderna för den kommande tioårsperioden har uppskattats till 6,5 Mnkr. Föreslagna upprustning bedöms dock på sikt leda till lägre underhållskostnader.

Föreslagna projekt har beräknats kosta drygt 30 Mnkr under de närmaste tio åren. (Projektet bedöms inte förändra underhållsbehovet.)

Ett resonemang om framtida förvaltning ingår i bilagan *'Skötselkostnader'* där upphandlingsformer, register och databaser, kontroll och samråd samt särskilt avsatta, "öronmärkta", medel för parkskötsel presenteras som faktorer som kan optimera värden och investeringar i park- och naturmarken och därmed bidra till en mera attraktiv och hälsosam livsmiljö generellt i stadsdelen.

Förslag till framtida utveckling

Övergripande målbeskrivning för parkerna och naturen

I översiktsplanen, miljöförhållningsprogrammet och parkprogrammet finns antagna mål som berör Vantörs parker. I översiktsplanen slås bl a fast att planering och byggande skall utgå från en ekologisk grundsyn och att värdefulla gröna stråk skall bevaras och utvecklas. I miljöförhållningsprogrammet har ett stort antal detaljerade mål för vattenområden, naturområden och parker formulerats. I parkprogrammet sammanfattas dessa och formuleras i ett detaljerat handlingsprogram för utvecklingen av Stockholms park- och naturmark

Inför en nyplanering av Vantörs parker och natur är det viktigt att ha med sig den historiska utvecklingen. När Vantör byggdes ut på 1950- och 1960 talet ut såg samhället annorlunda ut än idag. Barn vistades i högre grad i hemmet, daghem fanns i mycket liten utsträckning. De anläggningar som byggdes i parkstråken riktar sig därför framför till barnen. Idag vistas barnen i hög grad utanför hemmet och fritiden är organiserad. Samhället har också blivit mångkulturellt.

Parkernas innehåll måste spegla dagens verklighet. Ett av de viktigaste målen är därför att bredda utbudet och att skapa parker som lockar alla åldrar och kulturer. Parken skall vara ett andra vardagsrum för de boende och användas för olika utomhusaktiviteter och verksamheter. Till parkerna skall man naturligt söka sig för vila, rekreation, samvaro och aktivitet.

Vantörs parker används i hög grad för förflyttning mellan olika målpunkter. Rörelsen står i fokus. Parkerna och deras innehåll måste spegla detta och vara naturligt knutna till stråken. Tydliga siktlinjer och målpunkter samt skyltar skapar orienterbarhet. Det ska vara lätt att hitta i Vantör. Tillgängligheten påverkar också tryggheten. Om parkerna är lättillgängliga blir de också allmänt mer besökta.

Tack vare den sparade naturen och det varierade landskapet finns det i Vantör goda förutsättningar att vårda och utveckla den biologiska mångfalden. Här finns stora kärnområden bredvid småskalig natur insprängd mellan husen. En utveckling av naturrikedomen kräver framförallt en god landskapsvård.

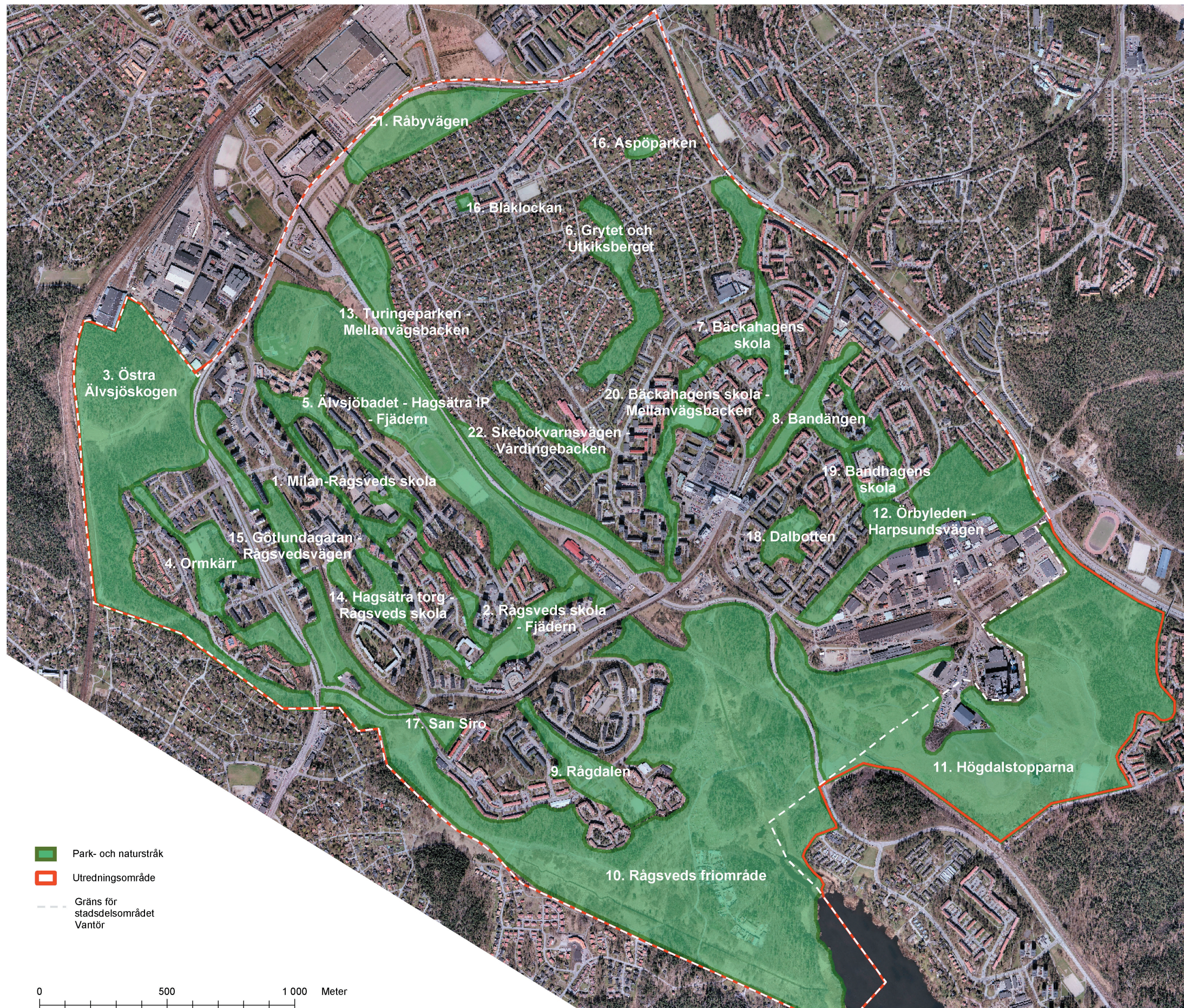
Reducerade anslag till årligt parkunderhåll gör att ogrärensning och röjning är eftersatt. Skall parkerna upplevas som trygga och attraktiva måste de ge ett prydligt och omhändertaget intryck. Boende i Vantör skall utan rädsla kunna besöka sitt parkområde. I ett välkött och prydligt område känner man att någon bryr sig om och vårdar. Parkmöblering och belysning ska ha en enhetlig god standard, som upprätthålls i driften. Klottersanering är här viktig.

Idag är parkstråken mycket lika varandra och det kan vara svårt att skilja det ena stråket från det andra. Det är viktigt att utgå från den karaktäristiska målarnaturen när parkerna sköts och utvecklas, men det är också viktigt att finna och utveckla den speciella identitet och den förutsättning som råder för varje parkstråk.

Intrycket av parkerna är beroende av drift- och underhållsinsatser, likväl som av brukarnas fulla nyttjande av miljön.

Belysning: I flera av parkerna behöver bruksbelysningen rustas upp. Synpunkter vad gäller upprustningsbehovet har lämnats av trafikkontoret (2005-04-27). Kostnaderna för bruksbelysning och elförsörjning till parkerna budgeteras av trafikkontoret och dessa åtgärder tas därför inte upp i denna parkplan. Däremot beskrivs behov av och önskemål om konstnärlig belysning i vissa parkstråk i parkplanen.

Mötesplatser: Vissa parker fungerar synnerligen väl som mötesplatser för stadsdelens medborgare. Sådana mötesplatser kan utgöras av parlekar, rofyllda platser med sittplatser och vacker växtlighet eller där det finns en servering. Goda mötesplatserna karakteriseras av att många olika generationer ofta träffas där. Befintliga mötesplatser kan utvecklas och nya kan uppstå genom att nämnda funktioner gynnas och lokaliseras med omsorg.

Stråk	Stadsdel	sida
1. Milan – Rågsveds skola	Hagsätra	11
2. Rågsveds skola – Fjädern	Rågsved	12
3. Östra Älvsjöskogen	Hagsätra	13
4. Ormkärr	Hagsätra	14
5. Älvsjöbadet – Hagsätra IP – Fjädern	Hagsätra/Rågsved	15
6. Grytet och Utkiksberget	Örby	16
7. Bäckhagens skola	Bandhagen	17
8. Bandängen	Bandhagen/Högdalen	18
9. RågdaLEN	Rågsved	19
10. Rågsveds friområde	Rågsved	20
11. Högdalstopparna	Högdalen	21
12. Örbyleden – Harpsundsvägen	Högdalen	22
13. Turingeparken – Mellanvägsbacken	Örby/Högdalen	23
14. Hagsätra torg – Rågsveds skola	Hagsätra/Rågsved	24
15. Götlundagatan – Rågsvedsvägen	Hagsätra	25
16. Aspöparken och Blåklockan	Örby	26
17. San Siro	Rågsved	27
18. Dalbotten	Högdalen	28
19. Bandhagens skola	Bandhagen	29
20. Bäckhagens skola – Mellanvägsbacken	Högdalen	30
21. Råbyvägen	Örby	31
22. Skebokvarnsvägen – Vårdingebacken	Örby/Högdalen	32

Översikt Park- och naturstråk

Övergripande åtgärdsbehov för park- och naturstråk i Vantör

Tillgänglighet, trygghet och entréer

- Tillgängligheten behöver överlag förbättras. Detta påverkar också besöksstrycket och tryggheten.
- Bättre entréer, orienterbarhet och skyltning behövs till de stora friområdena.
- Kontakten mellan Hagsätra-Rågsved och Magelungens strand samt mellan Högdalen-Bandhagen och Högdalstopparna behöver förbättras.
- En bättre gångförbindelse mellan Örby och Hagsätra behövs.
- Bruksbelysningen behöver ses över i vissa stråk.
- Kaféverksamheter kan uppmuntras.

Sociotoper, upplevelsevärden och tillgångsanalys

- Det behövs bättre platser och parker för vuxna och äldre (för picknick, avkoppling), framförallt i Rågsved.
- Parkstråkens attraktivitet och funktion bör förbättras för lek, rofylldhet eller umgänge så att de utvecklas i sin egenskap av mötesplatser i stadsdelens offentliga rum.
- Den fantastiska resursen Magelungen bör kunna utvecklas som plats för vattenkontakt och bad.
- De stora friområdena har stor potential att utvecklas för friluftsliv och rekreation.
- Lekplatser och bollplaner som används mycket lite bör rivas för att bli park. Andra bör upprustas och utvecklas för alla åldrar.

Kulturella värden

- Det fina samspelet mellan park, natur och grönska i den karaktäristiska 50-talsbebyggelsen ska respekteras vid förändringar, särskilt i Bandhagen.
- Rågsveds friområde bör hanteras med hänsyn till dess kulturlandskap. Fornlämningar ska respekteras och helst synliggöras i landskapet.
- Högdalstopparna är en form av landskapskonst som ska respekteras.
- Nya mötesplatser samtidsidentitet kan förstärkas med konst som tas fram i dialog med medborgarna.

Karaktärer

- Grönområdeskaraktärerna behöver generellt bli tydligare, så att olika stråk får en egen och tydlig identitet.
- Den karaktäristiska "Mälarnaturen" ska vara utgångspunkt för varje förändring.
- Varje stadsdel bör ha en finpark. Finparken är en mötesplats.
- Alla park- och naturstråk ska vårdas utifrån en bestämd karaktär.

Landskapsbild, landformer och topografi

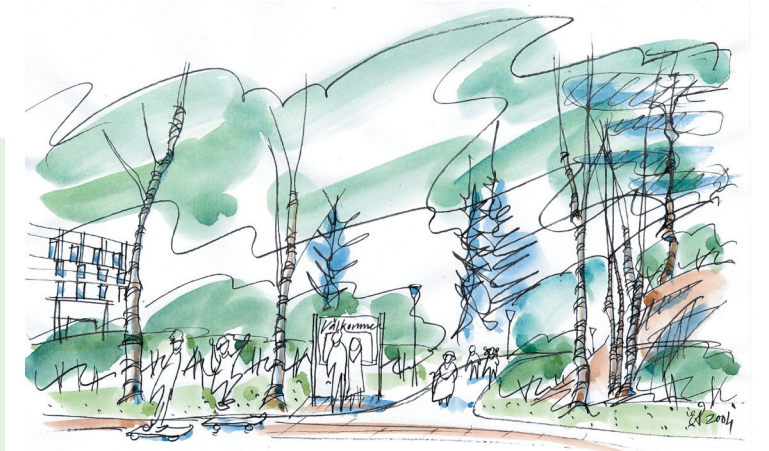
- Alla åtgärder ska ta utgångspunkt i sprickdalslandskapets karaktäristik. Dalar, branter och bergsryggar bör förstärkas vid behov.
- Högdalstopparna bör stärkas som spektakulär landskapsform.
- Långa siktlinjer och utsiktsplatser bör bevaras och utvecklas, som t ex vid Högdalstopparna.

Biologisk mångfald och ekologisk infrastruktur

- Biologisk mångfald bör gynnas och stärkas med biotoper som ädellövsskog, äng, betesmark och våtmark.
- De stora friområdena och Magelungen behöver utvecklas som kärnområden och spridningszoner.

En god skötsel präglar området

Skyltar ger tydlighet och anvisning

I parken möts människor av olika åldrar och ursprung.

Stråkens framtida karaktär

Ett av problemen idag är att Vantörs parkstråk håller på att suddas ut. De saknar ofta tydlig karaktär och egen identitet. Det kan vara svårt att veta var man är och att uppfatta och minnas de olika parkerna. Målet är att stråken ska med hjälp av parkprojekt, upprustningar, underhåll och riktad skötsel utveckla tydliga karaktärer med olika identitet.

Östra Älvsjöskogen med sin koppling till skogsområden i väster och söder skall även i framtiden få vara en skog att ströva i. Likaså skogsområdet vid i Rågsveds friområde, Grytet och Utkiksberget. Rågsveds friområde kan bli ett Söderorts "Djurgården" om parkmarken röjs och betas och våtmarker och stränder utvecklas.

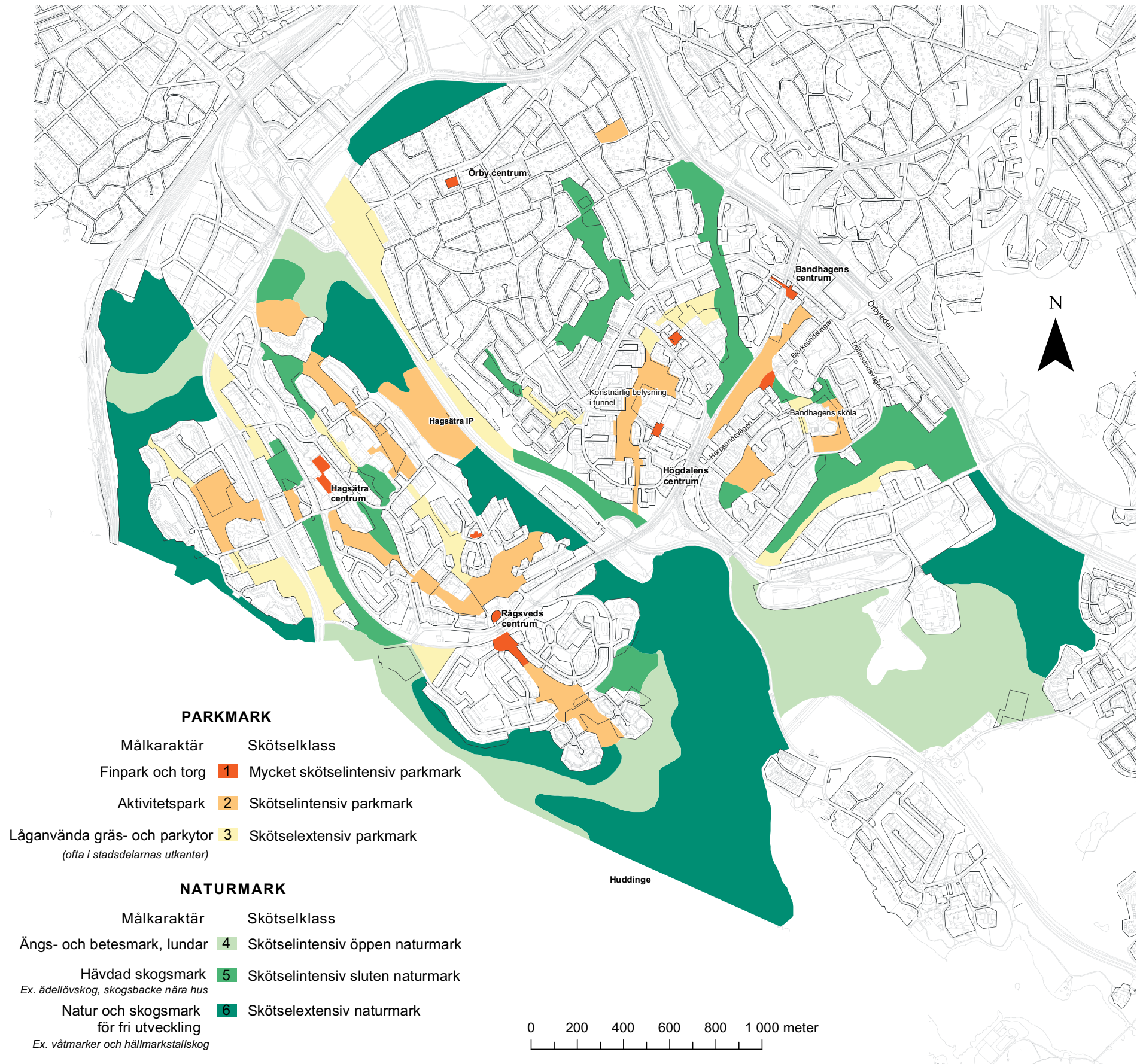
Älvsjöbadet, Hagsätra IP och Fjädern bör fortsätta att utvecklas till ett stort samlat rekreationstråk för idrott och motion, bad och bollspel.

De aktiva, centrumnära stråken utvecklas, med aktiviteter för fler åldrar för framförallt äldre besökare. Exempel på sådana stråk är Milan - Rågsveds skola, Bäckahagens skola och Rågdalen.

Andra, mer perifera stråk får ett enklare innehåll och kommer i framtiden att fungera som rena rörelsestråk. Exempel på ett sådant stråk är Råbyvägen.

Odling och trädgårdskänsla präglar stråken vid Turingeparken - Mellanvägsbacken. I stråket Götlundagatan - Rågsvedsvägen finns ett antal skulpturer uppsatta. Blommande träd våren ger skönhet och parkkänsla. I Ormkärr finns ingen odling men dock en blommande våraspekt.

Små lokala parkerna som t.ex. Aspöparken, Örbyparken och San Siro utvecklas till lugna parkrum utefter sina olika förutsättningar.

Åtgärder och strategier för genomförande

I de beskrivningar som följer behandlas stråken ett för ett. Mål och målkaraktär beskrivs. Dagens förutsättningar och problem analyseras. Förslag till åtgärder presenteras. En illustrationsplan över åtgärdsförslagen samt foton kompletterar beskrivningen.

De olika parkstråken har utvecklats i den riktning som angetts i målbeskrivningen och de har givits olika karaktär vilket beskrivits på sidan 8. Målet har varit att utveckla stråk med olika karaktärer för att skapa ett karaktäristiskt men samtidigt ett rikt park- och naturlandskap som helhet.

Åtgärderna har kategoriserats enligt parkprogrammet i nyanläggning/förnyelse, upprustning och rivning. Punktobjekt att åtgärda är gångvägar, lekplatser, bollplaner, gräsytor, sittplatser, skyltning, belysning, entréer samt landskapsvård. Större projekt är mötesplatserna och några större parkprojekt. Dessa kan genomföras en för en med olika prioritering eller så kan mindre åtgärder samlas till större projekt som skulle kunna finansieras externt.

Parkprojekt. Två stora parkprojekt finns i parkplanen. Programarbete pågår för parkupprustning av området runt Högdalstopparna och Rågsveds friområde. Detta har till syfte att lyfta stadsmiljöns attraktivitet radikalt. Tre mindre parkupprustningar lyfter befintliga förfallna parker i sin helhet.

Gräsytor och sittplatser. Vantör är i stort behov av att få platser och parker för vuxna. Genom anläggning av nya gräsytor och parkrum för picknick och avkoppling samt många nya sittplatser får de vuxna platser att vara på. Ett samlat projekt kan heta "Mer plats för äldre".

Entréer, gångvägar och skyltar. Svårigheten att komma till och hitta grönområdena i Vantör åtgärdas genom tydligare entréer, nya gångvägar och skyltar. Detta kan finansieras som det samlade tillgänglighetsprojektet: "Hitta till parken!".

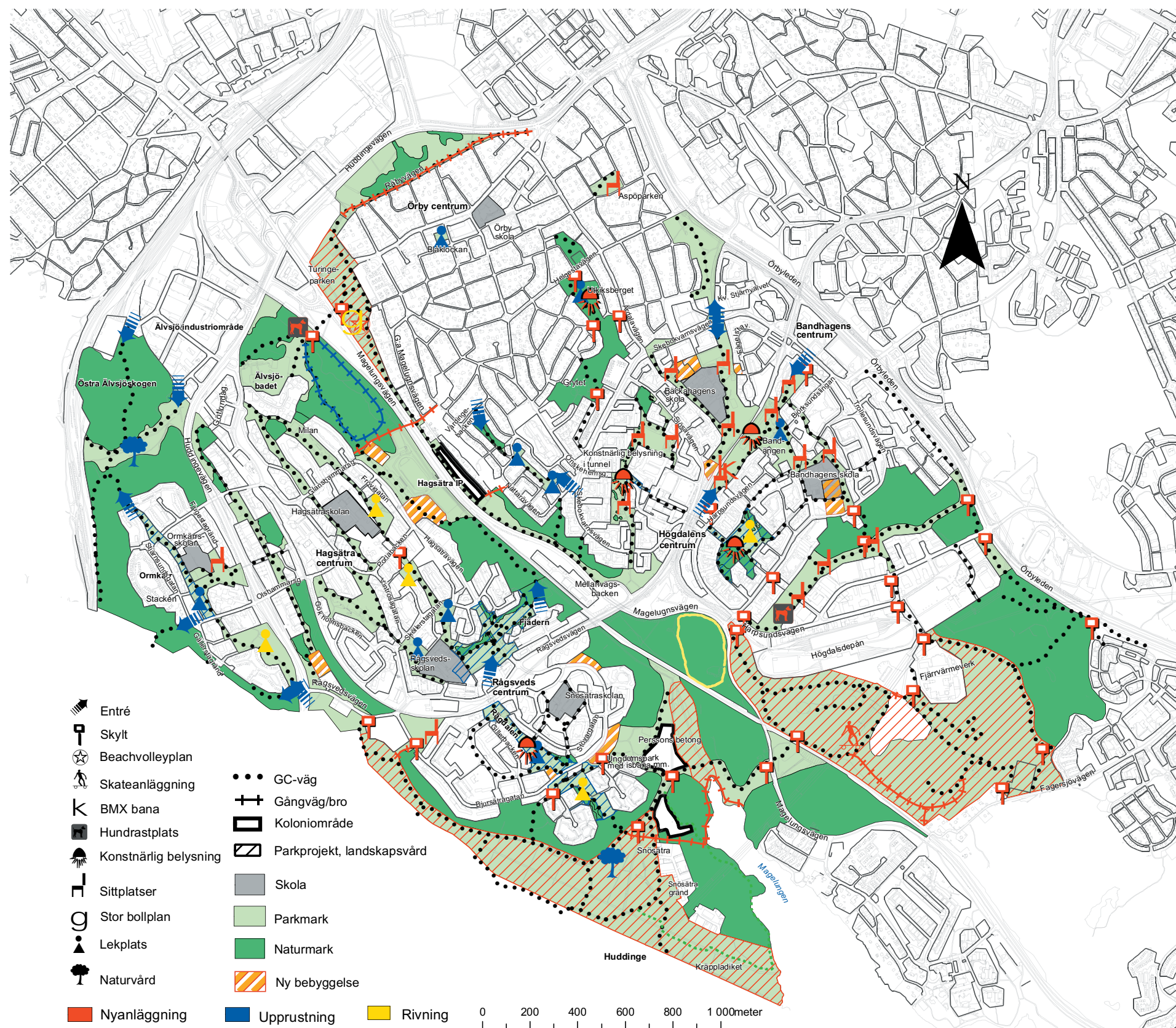
Lekplatser. Det finns många lekplatser i Vantör. De som inte används i större

grad rivs, samtidigt rustas flera lekplatser och parklekar upp till mer spännande upplevelseplatser för barn och vuxna. Lekplatsprojekten kan samlas i ett storprojekt kallat "Barnens bästa platser i Vantör"

Belysning. Belysningen i parkerna är i många fall bristfällig och gammal. Satsning på bättre standardiserad belysning längs gångvägarna kan samlas i ett trygghetsprojekt, som skulle kunna kallas "Tryggare i parken".

Naturvård är något som är angeläget att se över i Vantör som har så mycket natur. Naturvårdsprojekt skulle kunna samordnas med de större naturutvecklingsprojekten och samlas inom ramen för "Biologisk utveckling av Stockholm".

Skötsel för respektive stråk är angeläget att se över i Vantör. Generellt är ogrärensning och röjning av sly eftersatt. En effektivisering av skötseln utreds vidare och kommer att behandlas i en skötselplan.

Stråk för stråk - Åtgärdslista Vantör

Nedan redovisas en sammanfattande åtgärdslista för samtliga park- och naturstråk i Vantör. På nästföljande

sidor följer en mer utförlig redovisning för respektive stråk.

Åtgärdernas prioritet under 10-årsperioden anges i prioriteringsklasser från 1-3.

Stråk	ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prio- ritet	Kost- nad tkr	Förändrad under- hållskost- nad/år tkr	Förändrad driftkost- nad/år tkr
13	Ny gräsyta	Lekplattens yta reduceras kraftigt och nya gräsytor anläggs.	1	100	-10	nej
5	Ny Gångväg	Ny gångväg anläggs på bro över spåren mellan Örby och Hagsätra. Handikappanpassad.	3	8 000	50	50
21	Ny gångväg	Gångvägen rustas upp, får trädallé och gräsytor.	2	800	10	20
16	Ny asfalt	Asfaltering av parkvägen som korsar parken	3	400	10	nej
4	Nya sittplatser	Bänkar placeras vid Fjigestagränd och på andra sidan inom området	2	30	nej	nej
7	Nya Sittplatser	Nya bänkar till stråket Bäckahagens skola..	1	100	3	<1
8	Nya Sittplatser	Nya bänkar längs gångstråken i Bandängen.	1	100	3	nej
12	Nya Sittplatser	Nya bänkar placeras längs gångvägarna.	1	40	3	<1
17	Nya Sittplatser	Nya bänkar och picknickbord placeras i soliga lägen.	1	50	3	nej
19	Nya Sittplatser	Nya bänkar placeras ut.	1	100	3	<1
20	Nya Sittplatser	Nya bänkar i "Bäckahagsstråket" och kring bollplanen	1	100	3	nej
16	Nya picknickbord	Nya picknickbord sätts ut i Aspöparken.	2	40	nej	nej
1	Ny Skyltning	Ny skyltning vid entréer/Portbacken.	2	100	5	<1
3	Ny skyltning	Natur- och kulturhistorisk skyltning anläggs	1	200	5	<1
6	Ny Skyltning	Utkiksberget får skyltar vid entréer.	1	100	3	<1
6	Ny skyltning	Ny skyltning för gående mot trappan samt förbudsskylt mot tippning	1	50	3	<1
9	Ny skyltning	Ny skyltning om förbud mot mopedåkning på parkvägar	1	50	3	<1
8	Ny Skyltning	Bättre skyltning från centrum till Bandängen..Ny skyltning om förbud mot mopedåkning på parkvägar	2	100	3	nej
12	Ny Skyltning	Skyltar sätts upp mot Högdalstopparna	1	100	3	<1
13	Ny Skyltning	Skyltar till Älvsjöbadet och Naturstigen sätts upp. Ny skylt vid Helgarörgränd ang tjuvtippning. Trafikseparerande skylt i gångtunneln.	1	200	3	<1
17	Ny Skyltning	Skyltar med parkens namn sätts upp.	2	50	nej	nej
3	Nytt elljusspår	Ett elljusspår anläggs.	3	500	10	20
5	Ny hundrastplats	En inhägnad yta med korg för hundlatrin anläggs.	1	200	5	10
12	Ny hundrastplats	Ny hundrastplats anläggs på befintlig bollplan.	1	50	nej	<1
1	Ny belysning	Belysning vid lekplatsen ska förstärkas med nya stolpar.	2	50	<1	<1
16	Ny belysning	Behov finns av förstärkning av bruksbelysning i Aspöparken. Behov av annan armatur finns i Blåklodan.	3	50	<1	<1
18	Ny belysning	Två belysningsmaster är utslitna och byts ut.	2	50	<1	<1
6	Ny konstbelysning	Ny konstbelysning anläggs på Utkiksberget.	1	150	5	5
8	Ny konstbelysning	Konstnärlig belysning anläggs i gångtunnel.	1	250	5	5
9	Ny konstbelysning	Ny konstnärlig belysning som kompletterar bruksbelysning och ändrar stämningen i parken för ökad trygghetsupplevelse.	3	250	5	5
18	Ny konstbelysning	Konstnärlig belysning anläggs i Dalbotten.	3	250	5	5
20	Ny konstbelysning	Konstnärlig belysning anläggs vid kvartersgården i Högdalen, i runda tunneln i anslutning till kvartersgården samt i vallgraven.	1	250	5	5
6	Ny grillplats	Ny grillplats och picknickbord på Utkiksberget.	1	100	nej	10
17	Ny grillplats	Ny grillplats enläggs i San Siro.	1	50	nej	10
8	Ny BMX-bana	Ny BMX-bana anläggs på den asfalterade ytan nära tunnelbanespåret	1	200	5	nej
13	Ny beachvolleyplan	En ny beachvolleyplan anläggs på befintlig bollplan.	1	200	nej	<1
16	Ny boulebana	Ny boulebana anläggs i Aspöparken.	3	200	5	nej
9	Nytt lökprogram	Lökprogram upprättas för gräsmattor och slänter.	1	150	nej	nej
13	Nytt bullerplank	Nytt bullerplank anläggs	3	1 000	10	5
15	Nytt bullerplank	Nytt bullerplank anläggs mot Huddingevägen	3	1 000	10	5
13	Nytt farthinder	Nytt farthinder för cyklister längs parkvägen.	2	100	nej	nej
9	Parkupprustning Rivning lekplats	Nordvästra Rågdaalen upprustas med möbler, gräs och växtmaterial, vattenkonst, grill, schack och boule.	1	4 800	10	10
19	Dränering	Dränering av gågator i låga partier	2	200	nej	nej

Stråk	ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prio- ritet	Kost- nad tkr	Förändrad under- hållskost- nad/år tkr	Förändrad drift- kostnad/ år tkr
9	Parkupprustning	Sydöstra Rågdaalen förnyas med konstisbana och beachvolleyplan.	3	5 500	25	25
2	Parkupprustning	Viss upprustning av parkområdet med ny grillplats och blomsterrabatt.	2	800	nej	10
4	Parkupprustning	Upprustning av parkområde med lekplats Stacken och "pocketpark" med blomsterrabatter.	2	700	nej	5
4	Parkupprustning	Upprustning av Ormkärrsstråket med nya blommande träd..	2	300	nej	nej
13	Parkupprustning	Upprustning av Turingeparken till genomskiktad landskapspark med utrustning, grill och boule, avskärmning mot Magelungsvägen.	2	600	nej	10
18	Parkupprustning	Dalbotten rustas med möbler, småbarnslek, grill, schack, boule, perenner och eventuellt vattenkonst.	1	650	13	nej
1	Upprustning av lekplats	Lekplatsen 'Båten' vid Sköllerstagatan rustas upp.	1	200	nej	nej
1	Upprustning av lekplats	Lekplatsen 'Milan' rustas upp med staket och regnskydd och småbarnslekredskap.	3	450	nej	nej
6	Upprustning av lekplats	Upprustning av gungor och fler lekredskap i dämpade färger.	3	400	nej	nej
14	Upprustning av lekplats	Lekplats vid Sköllerstagatan utvecklas med ny utrustning m.m. Ny skylt med förbud mot mopedåkning.	1	400	nej	nej
16	Upprustning av lekplats	Upprustning av Blåklodans lekplats med staket, sand grus och leksak.	2	800	10	<1
22	Upprustning av lekplats	Lekplats vid radhusområde Nattarövägen rustas upp.	3	200	nej	nej
22	Upprustning av lekplats	Lekplats nära Nattarövägen ses över.	3	100	nej	nej
1	Rivning av lekplats	Lekplatsen vid Frövigatan rivs och ersätts av gräs med lökar.	1	200	-20	-10
1	Rivning av lekplats	Lekplatsen vid Portbacken rivs och ersätts med gräs och lökar.	1	200	-20	-10
4	Rivning av lekplats	Lekplatsen vid Gällerstagränd rivs och ersätts av gräs med lökar.	1	200	-20	-10
18	Rivning av lekplats	Lekplatsen i dalbotten rivs delvis, staket tas bort, grusytan minskas.	1	700	-20	-10
20	Upprustning Vallgraven	Omberedning av Vallgraven, bortgrävning av rötter, anläggning av ny vegetation.	1	500	-5	-5
2	Upprustning av entré	Entréerna till centrum och Fjädersn öppnas upp och förtydligas. Staketet vid Fjädersn tas bort.	1	200	nej	nej
3	Upprustning av entré	Entré till Älvsjöskogen röjs fram och förtydligas.	1	50	nej	nej
4	Upprustning av entré	Parkentrén vid korsningen Huddingevägen/Rågsvedsvägen upprustas.	1	50	nej	nej
7	Upprustning av entré	Parkentrén vid Skebokvarnsvägen upprustas.	1	50	nej	nej
8	Upprustning av entré	Parkentré upprustas och förtydligas från centrum till Bandängen	1	200	nej	nej
22	Upprustning av entré	Parkentréer öppnas upp och upprustas.	1	200	nej	nej
5	Upprustning av gångväg	Gångvägen mellan Hagsätra IP och Älvsjöbadet upprustas till en konventionell parkväg.	3	2 000	10	40
5	Upprustning av stig	Upprustning av stigen över IP-berget med skyltöverbyggnad	1	400	nej	3
6	Upprustning av gångväg	Tillgänglighetsanpassning av gångförbindelse till Utkiksberget	1	100	10	<1
8	Upprustning plantering	Kompletteringsplantering av ovanliga trädarter.	1	200	5	<1
3	Upprustning naturvård	Dalskogen i Älvsjöskogen röjs och öppnas upp	2	200	nej	nej
16	Högre staket	Staket som hindrar bollar i Aspöparken.	3	300	10	nej
1	Driftförändring	Öppen naturmark blir skogsmark och äng	1 och 3	-	-	<1
2	Driftförändring	Öppen natur blir hävdad skog och grus blir gräs.	1	-	-	<1
4	Driftförändring	Öppen natur blir äng eller skog.	1	-	-	<1
5	Driftförändring	Öppen naturmark blir äng eller bruksgräsyta.	1	-	-	2
7	Driftförändring	Grusyta omdisponeras	1	-	-	<1
8	Driftförändring	Naturmark blir äng	1	-	-	<1
9	Driftförändring	Grässlätter mot Stövågatan	1	-	-	1
12	Driftförändring	Skogsmark röjs och blir äng.	2	-	-	<1
13	Driftförändring	Naturmark blir äng eller bruksgräsyta	2 och 3	-	-	2
15	Driftförändring	Öppen naturmark övergår till hävdad skogsmark	2	-	-	<1
18	Driftförändring	Skogsmark övergår till äng	1	-	-	<1
19	Driftförändring	Ängmark övergår till bruksgräsyta.	1	-	-	3

I. Milan – Rågsveds skola

Mål

Mållkaraktär: Aktivitetspark, extensiv parkmark

- Stråket är en tydlig förbindelse med enhetlig belysning och goda sittmöjligheter.
- Orienterbarheten är god med tydliga entréer mellan Hagsätraskolan och Hagsätra centrum.
- Kvarvarande lekplatser har en attraktiv utformning.
- Skola och förskola utnyttjar parker och naturområden som en pedagogisk resurs.

Beskrivning

Längd: ca 1,3 km. Stråket är livligt och består av två långa parallella parkområden. Gång- och cykelvägar löper längs med hela sträckan. Ytor med klippt gräs omsluts av skogspartier och buskage. Här finns många berghällar som sätter sin prägel på området. Stråken är stundom smala, speciellt vid Porlabacken. Det sydvästra stråket ligger innanför raden av höga punkthus vid Vintrosagatan. Husen bildar, tillsammans med skogklädda berghällar, ett mäktigt rum mellan Gökholmsbacken och Hagsätraskolan. Det nordvästra stråket vid lekplatsen Milan är i gott skick med bra belysning, parksoffor och en klippt gräsyta. Dalstråket kantat av mindre gräsytor och skogs-

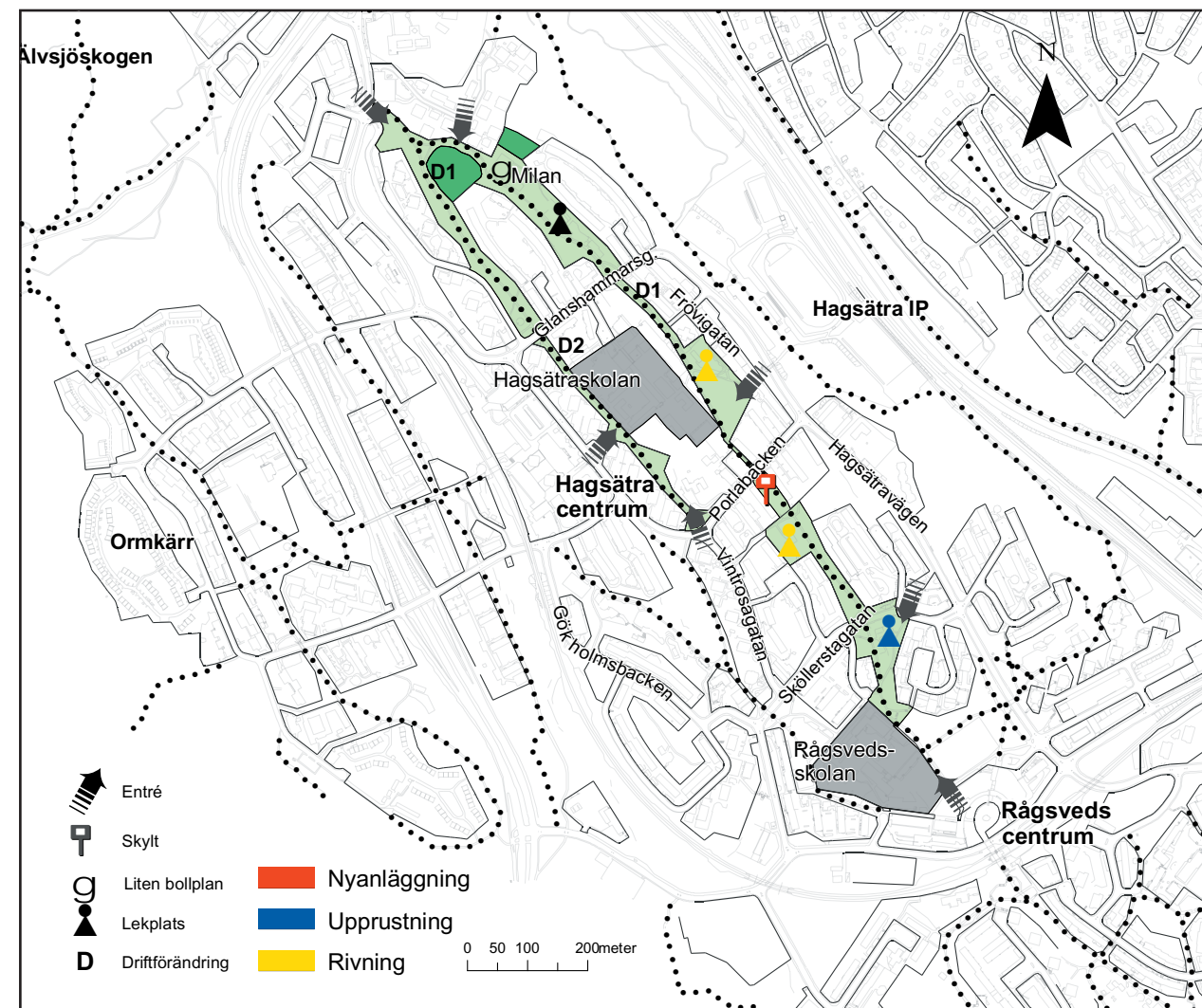
partier. Lekplatsen har nyligen rustats och lekredskap har bytts ut. En tidigare parklekslokal finns kvar som hyrs av en förening. Runt denna finns gräsytor. En lekplats finns även vid förskolan intill Hagsätraskolan. Mellan Glanshammarsgatan och Rågsveds skola är belysningsarmaturen av varierande slag. Vid Porlabacken finns en mindre lekplats med gungor och parksoffor. Entrén till stråket ligger vid Rågsveds centrum samt vid korsande gång- och cykelvägar och gator. Ändpunkterna i söder ansluter till andra parkstråk i Vantör. Stråket används framförallt till lek i natur samt vid bollplaner och lekplatser. Läget är centrumnära, vilket gör att många boende och skolbarn korsar och följer stråket på vägen till Hagsätra och Rågsveds centrum. Enligt utförd tillgångsanalys saknas inga analyserade sociala eller kulturella värden i detta stråk.

Analys

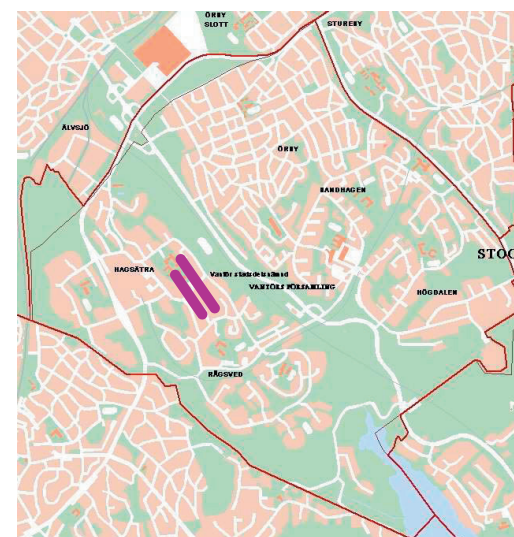
Knutpunkten med närhet till Hagsätra centrum är viktig men är idag oidentifierad. Många fotgängare och cyklister rör sig mellan skolan och centrum. Befintligt gång- och cykelnät är svåräst och alternativa vägar används, vilket bland annat syns i upptrampade stigar. Lekplatserna vid Hagsätraskolan, Porlabacken och Sköllerstagatan är övergivna. Byggnaden vid Milan är i eftersatt skick. Det sydöstra delstråket är otydligt vid passagen av Porlabacken. Det saknas regnskydd och staket omkring Milan.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år tkr	Förändrad driftkostnad/år tkr
Ny Skyltning	Ny skyltning vid entréer/Porlabacken.	2	100	5	< 1
Rivning Lekplats	Lekplatsen vid Frövigatan avvecklas och gräsytor med ett generöst lökprogram anläggs istället. Gungor behålls.	1	200	-20	-10
Rivning Lekplats	Lekplatsen vid Porlabacken rivs och nya parkytor med ett generöst lökprogram anläggs.	1	200	-20	-10
Upprustning Lekplats	Lekplatsen 'Båten' vid Sköllerstagatan upprustas	2	400	nej	nej
Upprustning Lekplats	Lekplatsen 'Milan' rustas upp med staket och regnskydd och småbarnslekredskap.	3	450	nej	nej
Belysning förstärks	Belysning vid lekplatsen ska förstärkas med nya stolpar.	2	50	< 1	< 1
Driftförändring D1	Öppen naturmark blir äng	1 och 3	-	-	< 1
Driftförändring D2	Öppen naturmark blir äng och hävdad skogsmark	1	-	-	< 1

För en positiv utveckling av parkstråket bör den före detta parklekslokalen vid Milan rustas. Beslut om detta faller utanför parkplanen.

Översiktskarta för aktuellt parkstråk

Linbana vid lekplatsen Milan

2. Rågsveds skola – Fjädern

Mål

Målkarakteristik: Aktivitetspark

- Parken utnyttjas som en pedagogisk resurs av skola och förskola.
- Entrén vid centrum är tydlig och tilltalande.
- Entrén mot skogen är lätt att hitta.

Beskrivning

Längd: ca 500 m. Stråket är livligt och anlagt med ordnade lekplatser, skolgård, bollplan, parksoffor. Här löper ett flertal gång- och cykelstråk. Här finns också gång- och cykeltunnlar. Parkområdet präglas av sin närhet till centrum. En stor bollplan breder ut sig bakom centrumklaven. Bredvid bollplanen finns en anlagd mindre park med klippt gräs, parksoffor, skräpkorgar och buskage.

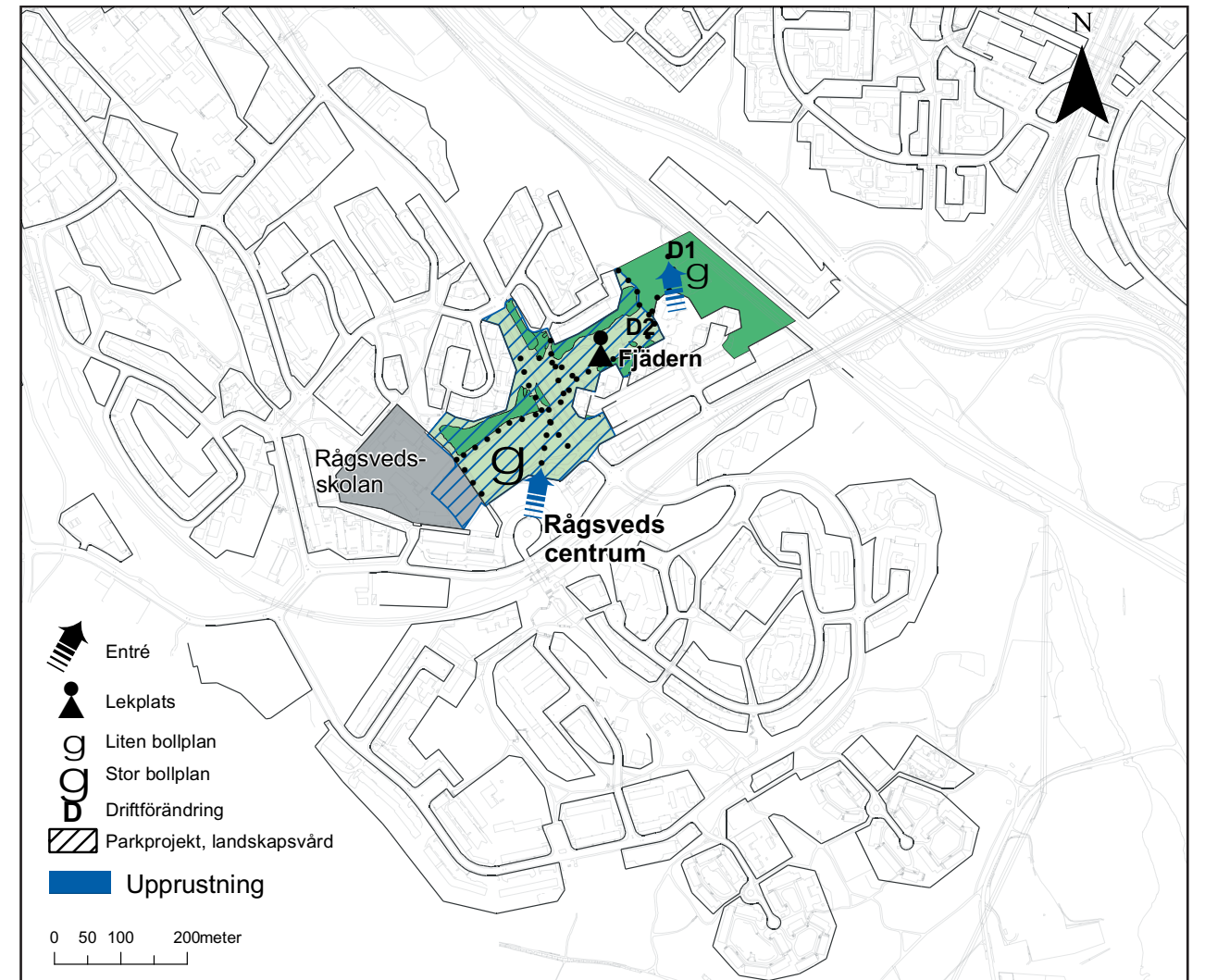
Lekplatsen Fjädern är väl utrustad med lekredskap. Stora

grusytor omsluts av vegetation och gedigna granitmurar. Flera förskolor ligger i direkt anslutning till lekplatsen. En mindre bollplan är placerad vid järnvägsspåret.

Entré sker från centrum samt från bostadskvarteren. Stråket används för promenader och lek i natur samt vid lekplats och bollplan. Närheten till centrum gör att stråket korsas av stora besöksströmmar.

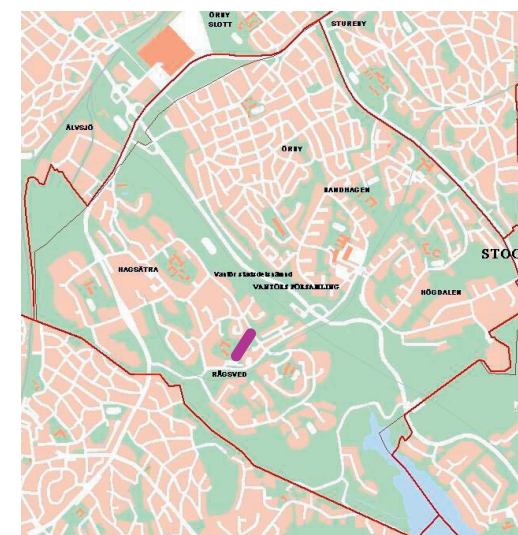
Analys

Entrén mot skogen längs järnvägen är otydlig. Utförd tillgångsanalys visar att tillgång på ro saknas i denna del av Rågsved. Lekplatsen Fjädern består av alltför stora grusytor.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Upprustning entréer	Entréerna till centrum och Fjädern öppnas upp och förtydligas. Staketet vid Fjädern tas bort.	1	200	nej	nej
Parkupprustning	Viss upprustning av parkområdet med ny grillplats och liten plats för vila med blomsterrabatt.	2	800	nej	10
Driftförändring D1	Öppen natur omvandlas till hävdad skogsmark	1	-	-	< 1
Driftförändring D2	Grusytor omvandlas till gräsytor	1	-	-	< 1

Översikt för aktuellt parkstråk

Lekredskap och grusytor vid lekplatsen Fjädern

3. Östra Älvsjöskogen

Mål

Målkarakteristik: Orörd natur och skog, Ängs-, lund och betesmark

- Det ekologiska sambandet mot Rågsveds friområde är förstärkt.
- Skogen är utnyttjad som en resurs för utbildning och lärande.
- Skogen är lätt att hitta med tydliga entréer från alla håll.

Beskrivning

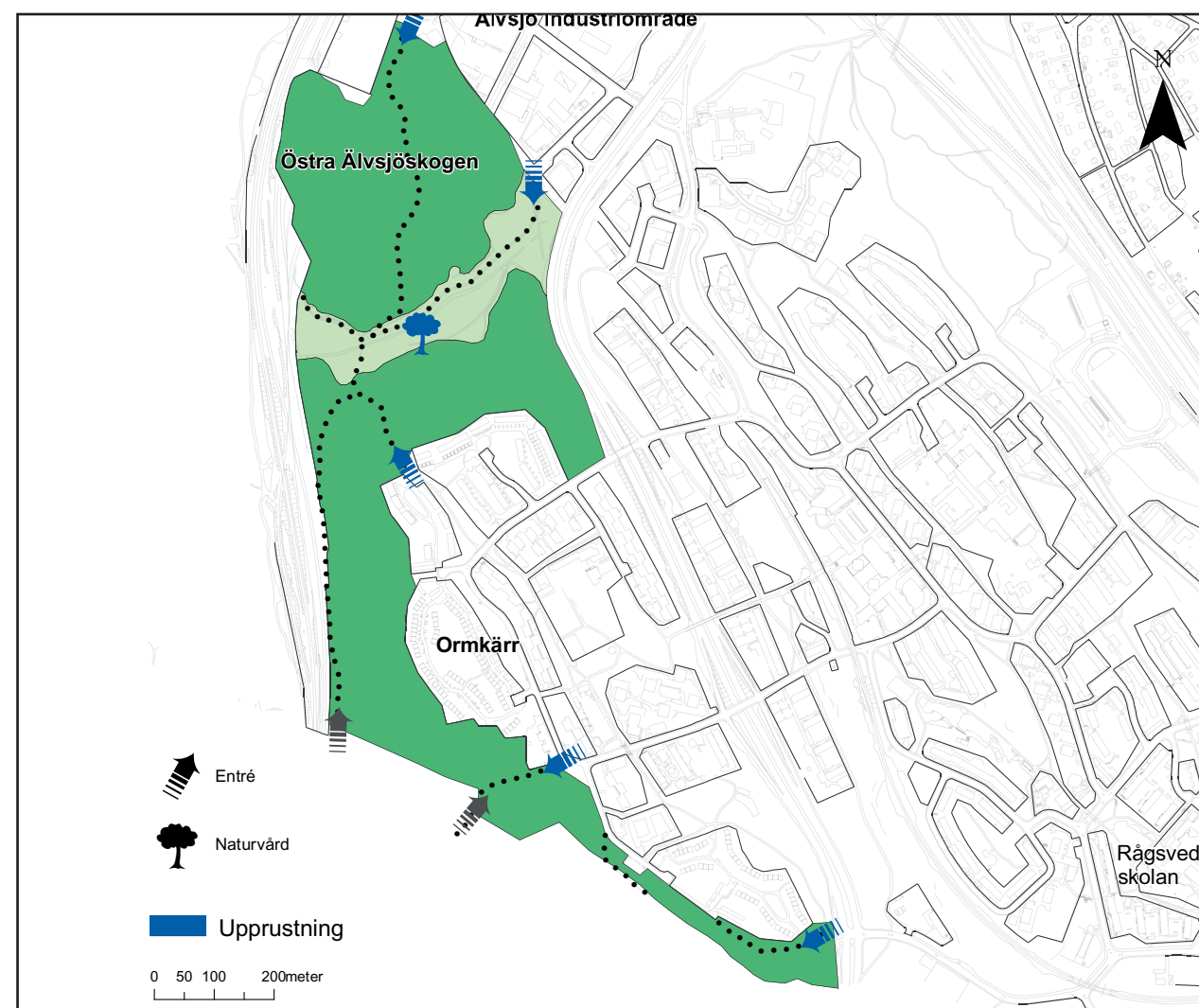
Längd ca 2 km. Älvsjöskogen är ett stort skogsområde som ingår som en viktig del i Stockholms övergripande grönstruktur. Skogen delas i två delar av den kraftiga barriären stambanan. Östra Älvsjöskogen som tillhör Vantör är relativt liten men har förvånansvärt rik fauna. Stråket är lugnt och består av blandskog med inslag av ädellövskog och äng. Fågellivet är rikt och området är tyst, med undantag för tåg som passerar på angränsande järnväg. Området ger en upplevelse av skog och vild natur.

Östra Älvsjöskogen är en resurs för Vantör och är viktig för de ekologiska sambanden i södra Stockholm. Det öppna landskapsrummet i stråket är en tilltalande plats och ett utflyktsmål men känns dock delvis övergivet. Läget innebär att besökarna är relativt långt bort från Vantörs bostadsbebyggelse. Entré sker från Ormkärr, samt vid två punkter i Älvsjö industriområde. Skogen och genomkorsande gångstråk och stigar används i stor utsträckning till promenader och hundrastning.

Analys

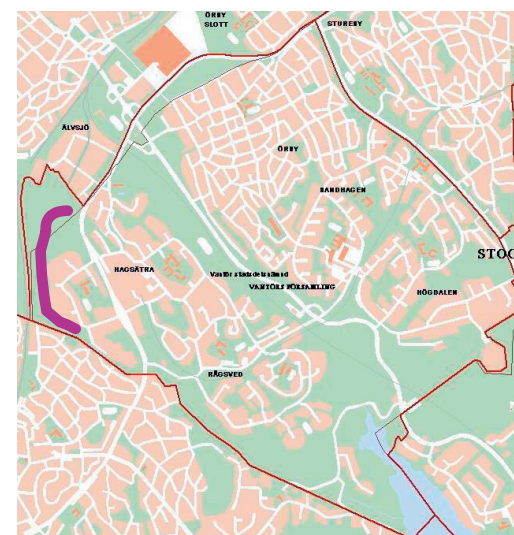
Entréerna och även delar av stråket är otydliga, eftersom det är svårt att orientera sig. Den svaga länken i söder mot Rågsveds friområde har sår av framfart med maskiner. Vid gränsen mot Huddinge är parkmarken vildvuxen och oanlagd. Gångvägssystemet är ej sammanhängande. Området är ödsligt och en känsla av otrygghet kan uppstå. Utförd tillgångsanalys visar att tillgången på picknickytor inte är tillräcklig.

Stockholm arbetar i syfte att skydda hela Älvsjöskogen som naturreservat. Arbetet påbörjades 1994 med ett första utkast. Förslaget behöver bearbetas.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad under- hållskostnad/år/ tkr	Förändrad driftkostnad/ år/tkr
Upprustning Entréer	Entréer till Älvsjöskogen röjs fram och förtydligas	1	50	nej	nej
Ny skyltning	Natur- och kulturhistorisk skyltning anläggs.	1	200	5	<1
Elljusspår	Ett elljusspår anläggs. Eventuellt kan belysnings slingan vid f.d. Hålliformtorpet användas.	3	500	10	20
Upprustning Naturvård	Dalstråket i Älvsjöskogen röjs och öppnas upp.	2	200	nej	nej

Översikt för aktuellt parkstråk

Öppet landskap i skogsområdet

4. Ormkärr

Mål

Målkarakteristik: Extensiv parkmark, aktivitetspark

- Ormkärr innehåller ett prydligt genomkorsande stråk med blommande träd och goda sittmöjligheter.
- Stackens storlek är utökad.
- Tydliga entréer gör att fler utnyttjar gångstråken.
- Parken nyttjas av olika målgrupper.

Beskrivning

Längd: ca 1 km. Stråket är lugnt och går tvärs igenom Ormkärr och består av stora ytor klippt gräs, skogsdungar och buskage. Vegetationen är varierad och bland annat återfinns ädellövskog. Parksoffor och skräpkorgar finns och ny belysning har satts upp längs vissa avsnitt. Ormkärsskolans skolgård och bollplan finns i direkt anslutning till stråket.

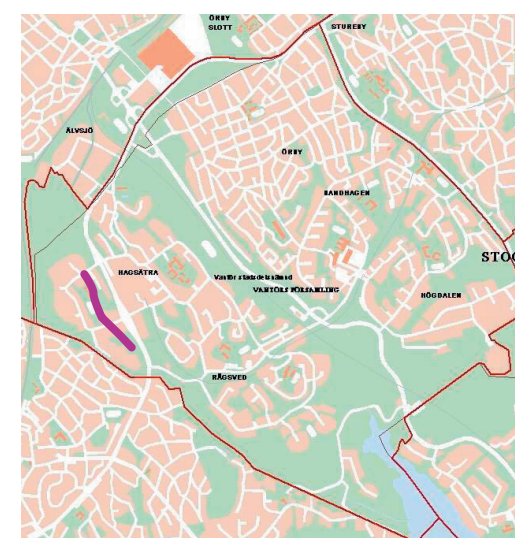
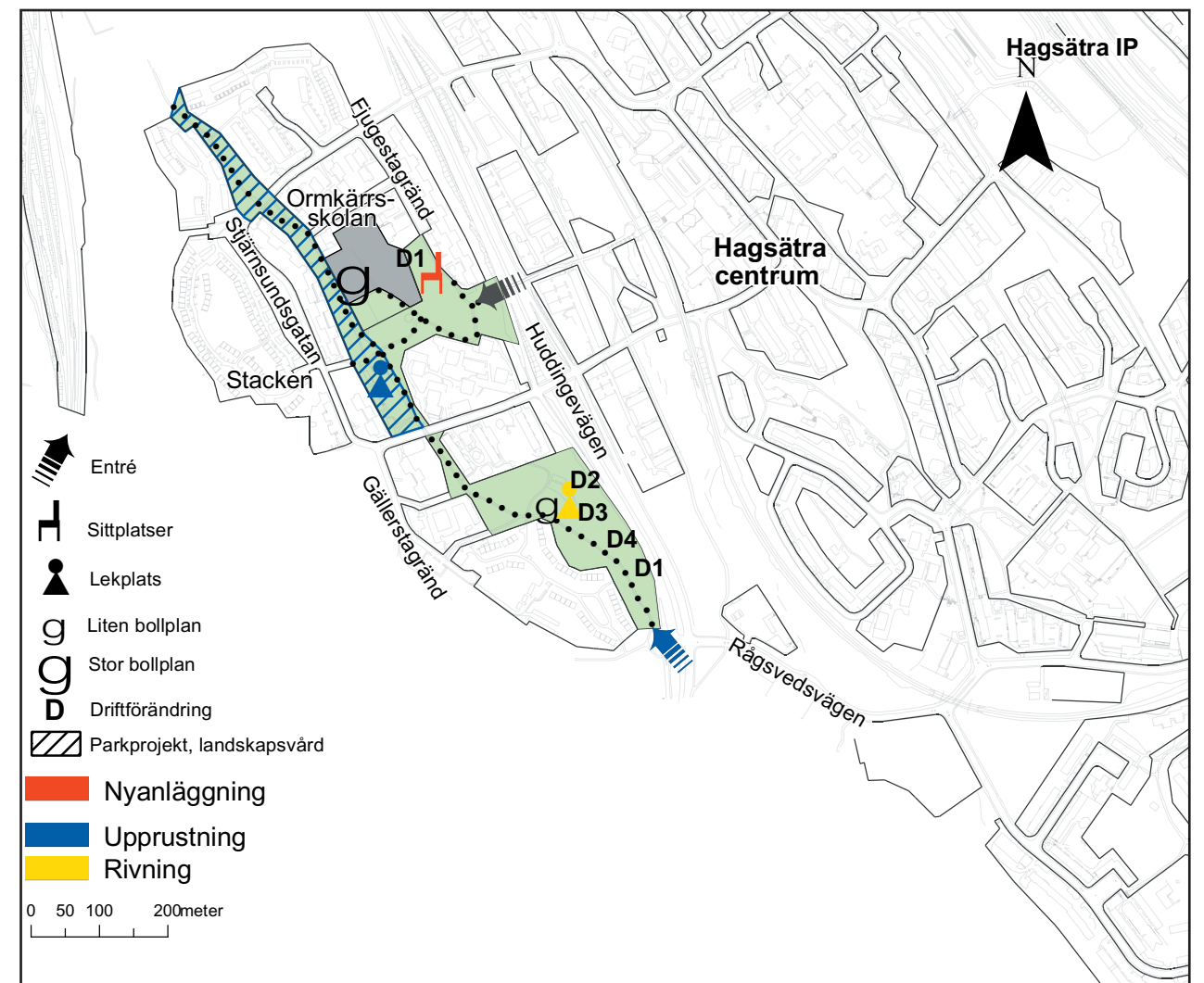
Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/ tkr	Förändrad driftkostnad/år/ tkr
Rivning Lekplats	Lekplatsen vid Gällerstagrand rivs. Lökar planteras.	1	200	-20	-10
Upprustning Entré	Upprustning vid parkentrén vid Huddingevägen/Rågsvedsvägen genom tydlig skyltning.	1	50	nej	nej
Upprustning lekplats och ny parkdel	Lekplatsen Stacken upprustas under föreningsmedverkan. (Regnskydd, pingisbord, picknickbord, ersätt lekborg med klätterlek för äldre, byggnader). Ny "pocketpark" med blomsterplanteringar som rumsligt ansluter till Stacken.	2	700	nej	5
Upprustning Park	I Ormkärssträket planteras nya blommande träd	2	300	nej	nej
Nya sittplatser	Bänkar placeras vid Fjugestagränd och på andra platser inom parkområdet.	2	30	nej	nej
Driftförändring längs GC-vägar D1	Gräset slås längre ut från GC-väg på båda sidor	1	-	-	<1
Driftförändringar D2	Grässlätter under ekar	1	-	-	<1
Driftförändringar D3	Grässlätter istället för "sluten naturmark" i glänta	1	-	-	<1
Driftförändringar D4	Öppen natur blir hävdad skogsmark	1	-	-	<1

Lekplatsen Stacken drivs av föreningar och har stora ytor och många lekredskap till sitt förfogande. En något mindre, dåligt nyttjad lekplats finns intill Gällerstagrand med sandlåda, parksoffor och gungor. Gräsmattan har försetts med fotbollsmål. Slitmärken i gräset vittnar om frekvent användande. Stråket används för lek, spontandrott, hundrastning och solbad. Entré sker främst från Hagsätra över Huddingevägen. Dessutom nås stråket från Östra Älvsjöskogen och från korsningen Huddingevägen/Rågsvedsvägen.

Analys

Lekplatsen Stackens ytor är av för stora mått och kan därför reduceras. Naturliga flöden av fotgängare och cyklister saknas längs stråket då Hagsätra centrum är den främsta målpunkten. Lekplatsen vid Gällerstagrand är övergiven. Utförd tillgångsanalys visar att tillgången på picknickytor är i låg vissa delar av Ormkärr.

Översikt för aktuellt parkstråk

Ett flatt, grönt stråk löper genom bostadsbebyggelsen

5. Älvsjöbadet – Hagsätra IP – Fjädern

Mål

Målkarakter: Orörd natur och skog, Aktivitetspark, Ängsmark, Hävdad skogsmark

- Ytorna vid Älvsjöbadet är klippta och är lämpade för picknick.
- Tydliga entréer finns till stråket.
- Skogen har karaktär av orördhet.

Beskrivning

Längd: ca 1,7 km. Stråket är lugnt och av naturkaraktär. Det består av två större skogspartier, en idrottsplats med flertalet idrottsplaner, samt en större öppen gräsyta vid Älvsjöbadet. Skogen mellan Fjädern och Hagsätra IP består av blandskog med en stor biologisk mångfald. Stråket är inget huvudgångstråk. Förbindelsen utgörs av en stig längs järnvägen. Svårtillgängliga passager har anlagts med trädäck. Vegetationen är blandad med spår av ädellövskog. Hasselnår och lind går över i granskog och en viss urskogskänsla kan upplevas i dalsänkorna. Det finns även högre partier med moränkullar med blandskog.

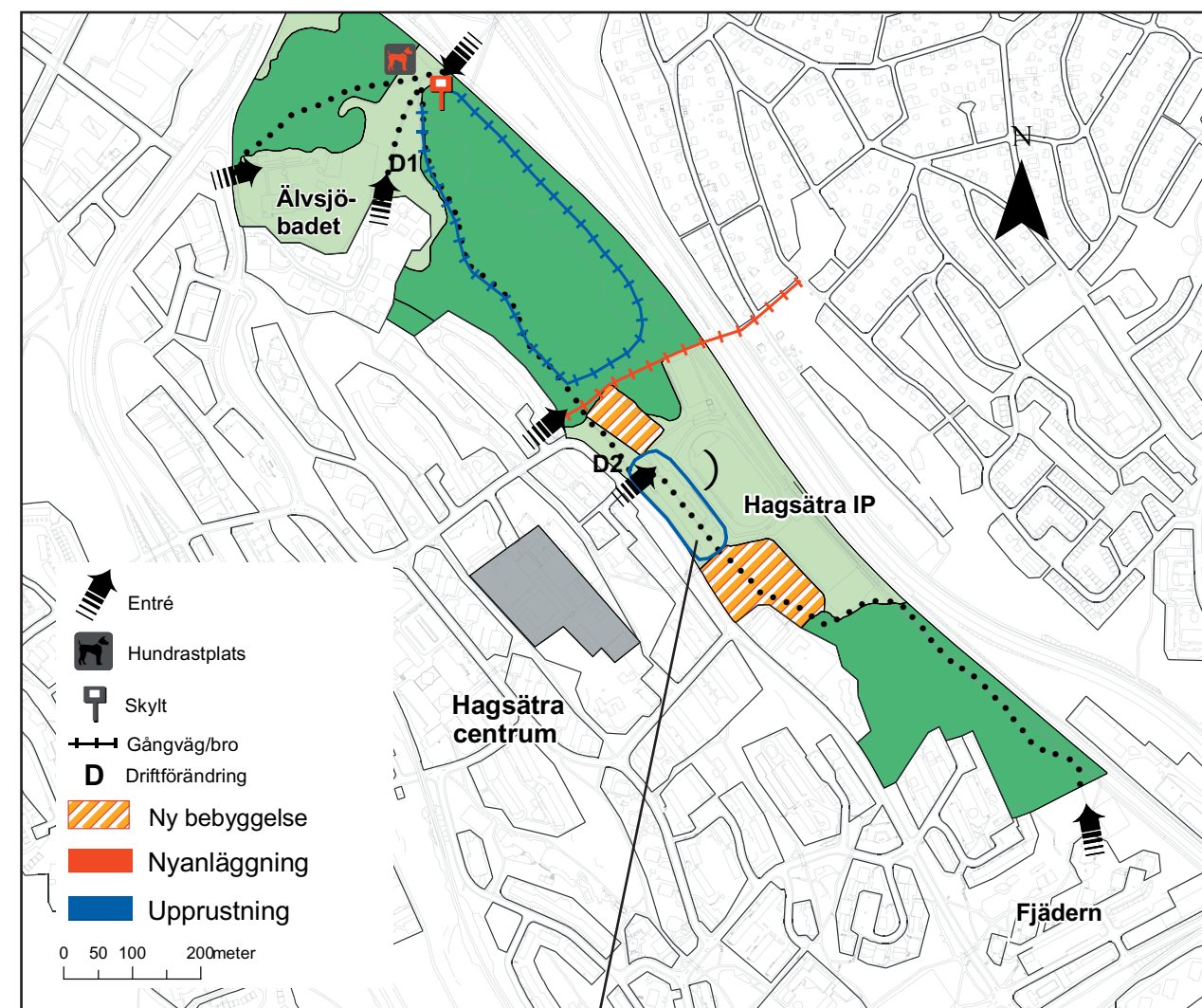
Runt Hagsätra IP är landskapet öppet och domineras helt av idrottsplanerna för fotboll, tennis, ishockey med mera. Mellan Hagsätra IP och Älvsjöbadet finns värdefull ädellövskog. Ett gångstråk samt en naturstig går genom skogen. Gångstråket är mer ordnat än på södra sidan av IP. Runt Älvsjöbadet finns öppen mark med gräs- och ängsytor. Vid sidan om badet finns en kulle med ädellövskog som korsas av en gång- och cykelväg. Gångstråk möts och delas vid en knutpunkt belägen vid viadukten under järnvägen. Entré sker vid idrottsplatsen, samt kring ytorna runt omkring Älvsjöbadet, där stråket möter andra gång- och cykelvägar. Entré är också möjlig från Fjädern. Ny bebyggelse planeras i stråket, i anslutning till Hagsätra IP.

Analys

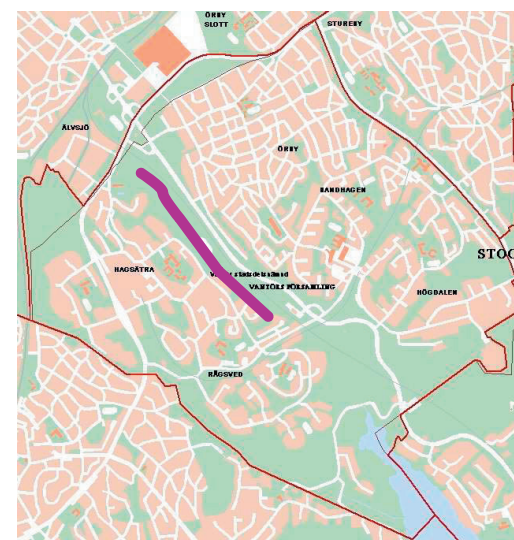
Stråket är som helhet mycket lugnt eftersom få människor rör sig där. Detta kan bero på att stora delar av stråket är stört av buller från väg och järnväg. Gångstråket framför idrottsplatsen är otydligt utformat. Gräsmattan utanför badet klipps ej. Vissa delar av skogen och de öppna ytorna är svårframkomliga. Mellan idrottsplatsen och Fjädern är markvegetationen skadad av arbetsmaskiner. Entrén vid lekplatsen Fjädern är anonym. Utförd tillgångsanalys visar att tillgång till ro och picknickytor saknas i detta stråk.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projekt-kostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år /tkr	Förändrad driftkostnad/år /tkr
Upprustning av gångväg.	Gångvägen mellan Hagsätra IP och Älvsjöbadet upprustas till en konventionell parkväg med belysning.	3	2 000	10	40
Ny gångväg	Ny gångväg anläggs på bro över spåren mellan Örby och Hagsätra. Handikappanpassad.	3	8 000	50	50
Upprustning av stig	Upprustning av stigen över IP-berget med renovering av gamla skyltar med kulturhistorisk information.	1	400	nej	3
Ny hundrastplats	Inhägnad yta med korg för hundlatrin anläggs	1	200	5	10
Driftförändring D1	Öppen naturmark blir äng	-	-	-	2
Driftförändring D2	Öppen naturmark blir bruksgräsyta	-	-	-	<1

Upprustning av parkeringsyta i samband med nybebyggelse och upprustning av Hagsätra IP.

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Hassel i skogsområdet

6. Grytet och Utkiksberget

Mål

Målkarakteristik: Hävdad skogsmark

- Utkiksberget utvecklas till ett utflyktsmål dit det är lätt att hitta.
- Skogsstråket har god orienterbarhet med tydliga entréer.

Beskrivning

Längd: ca 900 meter. Stråket är lugnt och består av naturmark och ligger insprängt på en höjdrygg bland villabebyggelsen. Utkiksberget ligger högt ovan bebyggelsen i norr. Stora berghällar ger en upplevelserik och välanvänd plats med storslagen utsikt mot Stockholms centrala delar. I anslutning till berget finns en grusad plan med parksoffor och lekredskap. Platsen används bland annat för hundrastning.

Ett skogsparti finns i stråkets mitt. Vegetationen är blandad och ger besökaren vederkvickande skogskänsla.

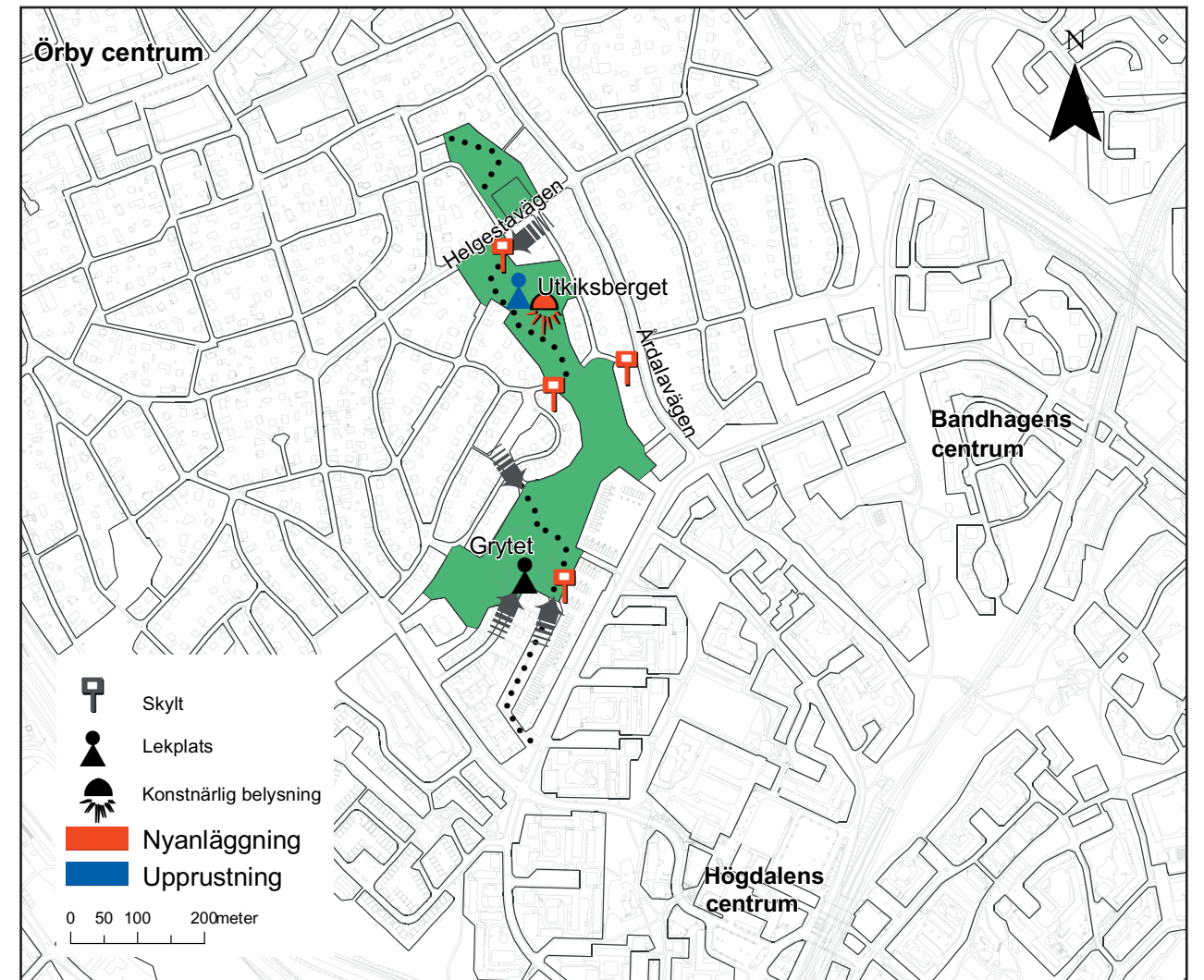
Grytet är en lekplats med många redskap som ligger i en glänta i anslutning till bebyggelsen. Vegetationen är blandad och består av buskage och träd. Några mindre grusade ytor finns också. En inhägnad lekyta används för rastning av hundar.

Entré sker från omgivande bebyggelse via några gång- och cykelvägar.

Analys

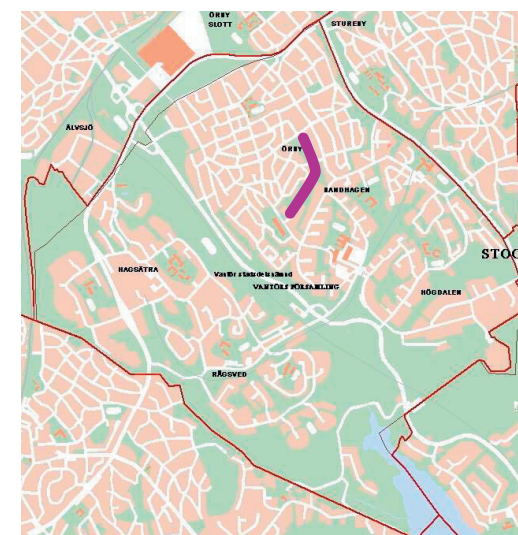
Entréerna är anonyma vilket gör att det är svårt att hitta till stråket, bland annat entrén från Helgestavägen. Belysningen vid Grytet är av mindre god kvalitet och en känsla av otrygghet kan upplevas här bland annat på grund av de täta buskagen.

Utförd tillgångsanalys visar att denna del av Örby har brist på natur- och friluftsområden och picknickytor.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/ tkr	Förändrad driftkostnad/ år/ tkr
Ny konstbelysning	Ny effektbelysning anläggs på Utkiksberget. (Bruksbelysning är dessutom utsliten och behöver därför bytas ut. Trafikkontoret ansvarar för denna del av belysningen.)	1	150	5	5
Ny skyltning entréer	Ny skyltning vid Utkiksbergets entréer, till och från platsen.	1	100	3	<1
Ny skyltning	Ny skyltning för gående mot trappan och mot tippning.	1	50	3	<1
Ny grillplats	Ny grillplats med picknickbord på Utkiksberget.	1	100	nej	10
Upprustning gångväg	Tillgänglighetsanpassning av gångförbindelse till Utkiksberget.	1	300	10	<1
Upprustning Lekplats Utkiksberget	Upprustning av gungorna och fler lekredskap i dämpade färger.	2	400	nej	nej

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Lekplatsen Grytet

7. Bäckahagens skola

Mål

Målkarakteristik: Aktivitetsstråk, Extensiv parkmark

- Entréer till stråket är tydliga.

Beskrivning

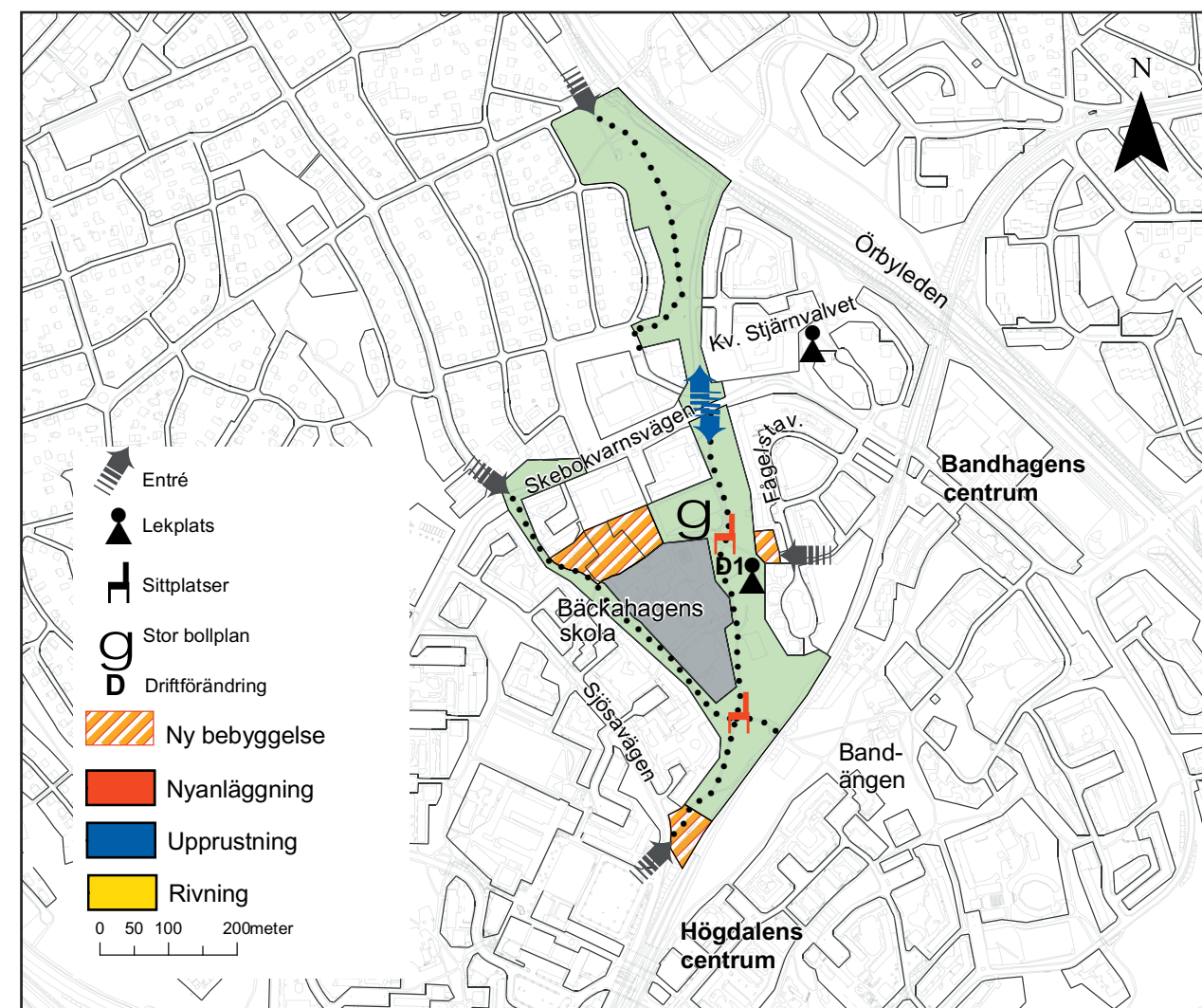
Längd: ca 1,1 km samt ca 300 meter i sidled Stråket är livligt och löper genom de skogs- och buskagebevuxna landskapet. Här finns mindre öppna gräsbevuxna ytor. Stråket karakteriseras av ett välutbyggt nät av gång- och cykelvägar. Bäckahagens skola är lokaliserad mitt i naturmarken. Mindre lekplatser finns placerade i stråket. Parksoffor, belysning och papperskorgar finns i anslutning till gång- och cykelvägar. Entré sker från Skebokvarnsvägen, Sjösavägen, Fågelstavägen och Bandängen. Stråket har även, via ett mindre skogsparti, koppling mot Örbyleden. Stråket används för promenader, hundrastning och lek.

Bebyggelse planeras för ytan mellan Skebokvarnsvägen och skolan. Vidare i söder mot Sjösavägen samt vid gång- och cykelvägen mot Fågelstavägen.

Analys

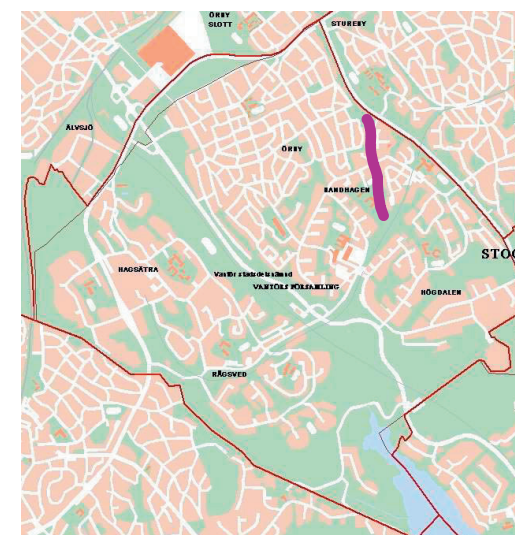
Sammanhanget mellan stråkets olika delar är svag. Problem med klotter råder.

Utförd tillgångsanalys visar brist på natur- och friluftsområden.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år tkr	Förändrad driftkostnad/år tkr
Nya Sittplatser	Nya bänkar till stråket Bäckahagens skola..	I	100	3	<I
Upprustning Entré	Parkentrén vid Skebokvarnsvägen upprustas.	I	50	nej	nej
Bruksbelysning	Behov finns av tätare avstånd mellan belysningsstolpar		Trafikkontoret		
Driftförändring Bäckahagens skola	Onödigt stor grusyta som omdisponeras vid ny bebyggelse.	I	-	-	<I

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Gång- och cykelvägar i halvöppen parkmark med skogsdungar

8. Bandängen

Mål

Målkarakteristik: Aktivitetspark, Finpark

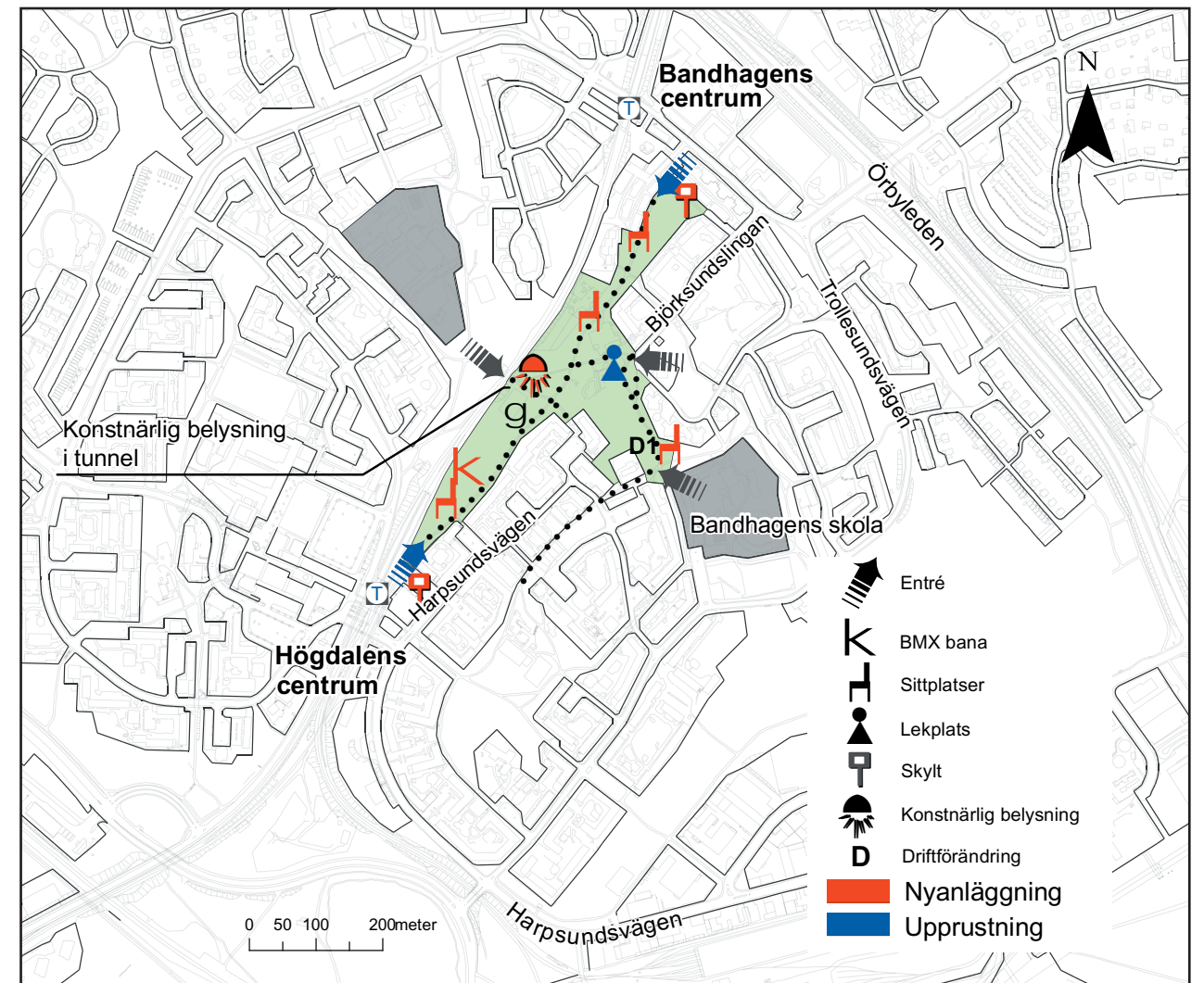
- Bandängen erbjuder en mångfald av aktiviteter som lockar alla målgrupper, oavsett ålder.
- Delar av parken, i anslutning till parkleken, är utvecklad till en finpark med blommor och sittplatser.

Beskrivning

Längd: ca 650 meter samt ca 260 meter i sidled. Bandängen är en livlig landskapspark i ett öppet dalstråk som omges av bostadsbebyggelse och tunnelbana. Ytorna består av klippt gräs. Parkleken är bemannad och välutrustad med lekredskap, caféförsäljning, djurlek, plaskdamm och bollplan. Ett gång- och cykelstråk går tvärs igenom stråket, med entréer från både Högdalens och Bandhagens centrum. Bandängen används mycket av alla grupper och parken fungerar därför bra som mötesplats. Lekplatsen är populär hos barn. Entré sker från stråkets samtliga sidor.

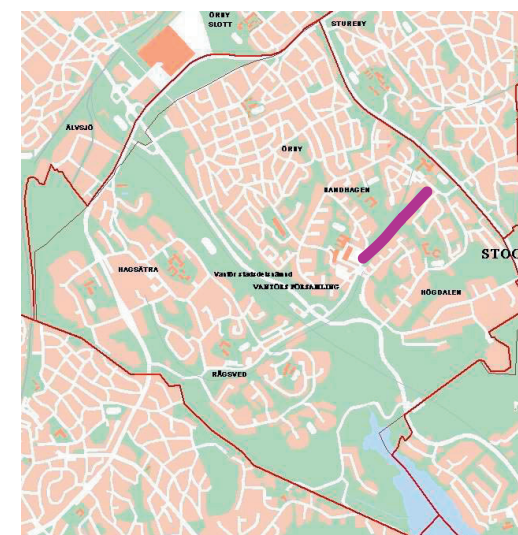
Analys

Tunnelbanan utgör en barriär mot bebyggelsen på Sjösavägen. Antalet passager är få och otrygga. Klottret är påtagligt. Svag koppling med trappa mot Högdalens centrum. Utförd tillgångsanalys visar att det ej råder brist på analyserade sociala eller kulturella värden. Behov av en minigolfbana har diskuterats.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/ tkr	Förändrad driftkostnad/ år/tkr
Ny BMX-bana	Ny BMX-bana anläggs på den asfalterade ytan nära tunnelbanespåret vid Högdalens centrum.	1	200	5	nej
Ny Skyltning	Skyltar med mopedförbud sätts upp vid Bandängens entréer samt skyltning från centrum till bandängen.	2	100	3	nej
Ny konstbelysning	Konstnärlig belysning anläggs i gångtunneln.	1	250	5	5
Upprustning plantering	Kompletteringsplantering av ovanliga trädarter.	1	200	5	<1
Upprustning Entré	Parkentré upprustas och förtydligas från centrumen till Bandängen	1	200	nej	nej
Nya Sittplatser	Nya bänkar längs gångstråken i Bandängen.	1	100	3	nej
Driftförändring	Naturmark överförs till ängsmark	1	-	-	<1

Översiktskarta för aktuellt parkstråk

Plaskdamm i Bandängens parklek

9. Rågdalen

Mål

Målkarakter: Finpark, Aktivitetspark

- Rågdalen erbjuder en mångfald av aktiviteter som lockar alla målgrupper, oavsett ålder.
- Rågdalen är en identitetsskapare för hela Södra Rågsved med lek, motion, samvaro, avkoppling och evenemang.
- Parken känns attraktiv och trivsam med ökad lummighet, målning och upprustning.
- Delar av parken, i anslutning till parkleken, är utvecklad till en finpark med blommor och sittplatser.

Beskrivning

Längd: ca 650 meter. Rågdalen ligger i dalen mellan två bostadsenkaver, Gillerbacken/Bjursätragatan samt Stövargatan. Stråket är livligt och förbinder Rågsveds centrum med Rågsveds friområde. Terrängen består av

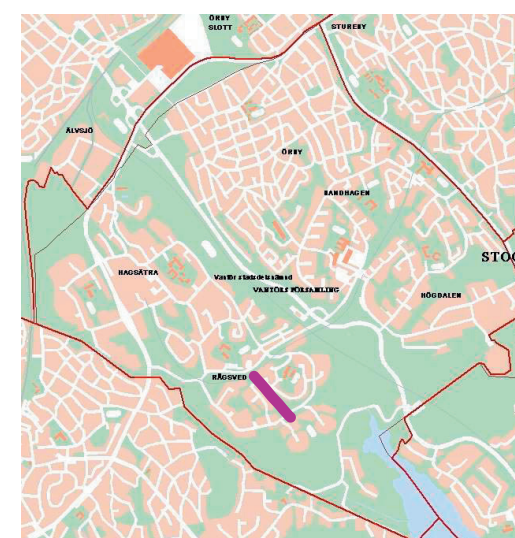
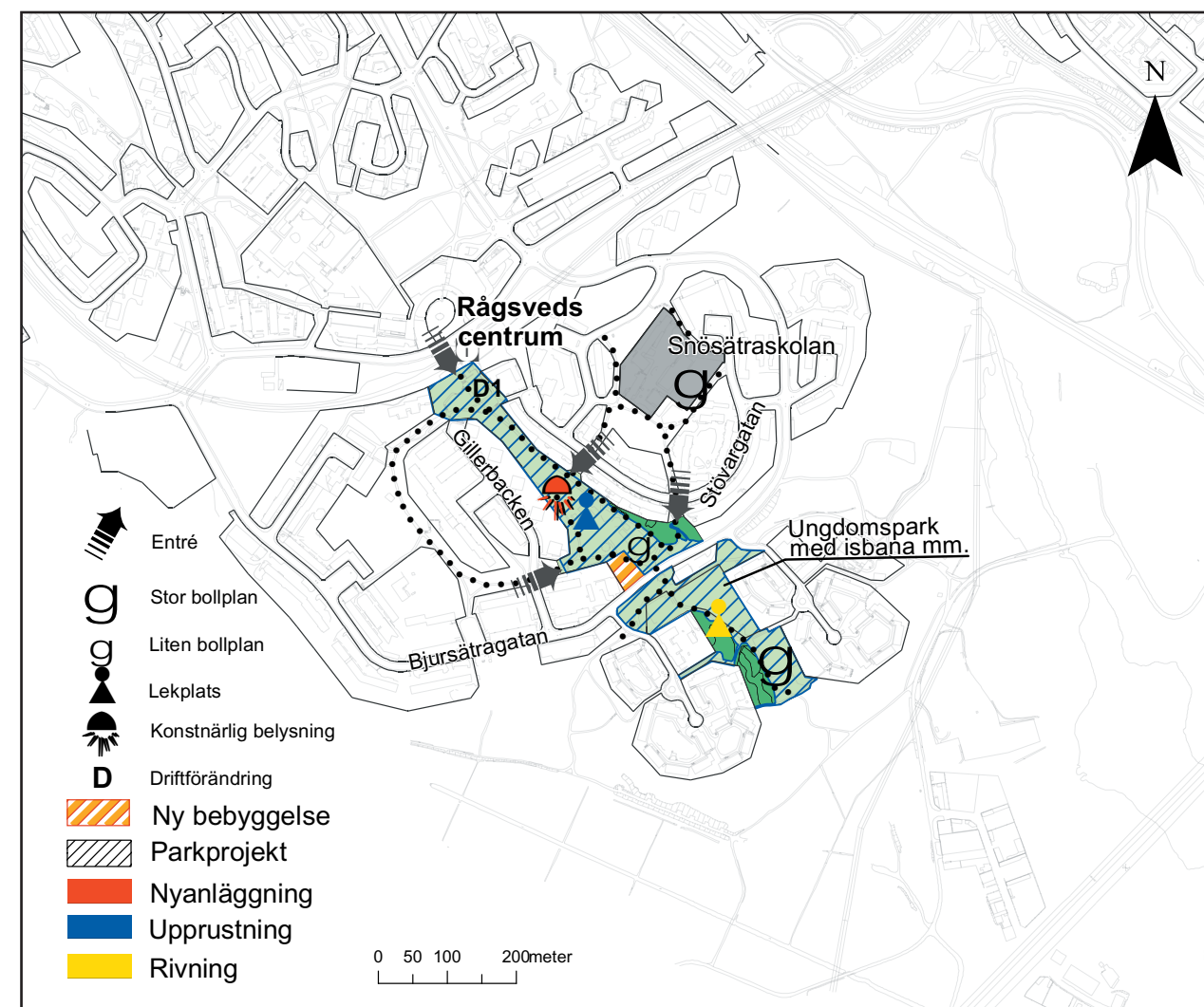
blandskog med berg i dagen. Rågdalen har en parklek med många lekredskap och stora grusade ytor. Parkleken är i drift och antalet besökare är högt. Parkteatern är under sommarsäsongen ett populärt inslag. Entré till Rågdalen sker från Rågsveds centrum och friområdet samt från omgivande gång- och cykelvägnät. Entrén vid centrum utgörs av en brant, terrasserad anläggning med bänkar i riktning mot Rågdalen. Trappor med terrasser går även upp mot Gillerbacken. Parkstråk löper även igenom bostadskvarteren på de omgivande kullarna, vilka är lummiga och välskötta med goda proportioner och rumslighet. Ny bebyggelse planeras mitt i området.

Analys

I högsommarvärme finns ej möjlighet till skugga på den öppna lekplatsen. Parkytorna söder om Bjursätragatan är eftersatta. Trappan och terrasserna som leder upp mot Gillerbacken från centrum är slitna och terrasserna med bänkar är övergivna. Utförda tillgångsanalyser visar att stråket inte har brist på några av de analyserade sociala och kulturella värdena. Växtligheten har en bra grundstruktur. Växtmaterialet behöver ses över. Tistelbevuxna slänter mot Stövargatan.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år /tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Ny konstbelysning	Ny konstnärlig belysning som kompletterar bruksbelysningen och ändrar stämningen i parken så att den upplevs tryggare.	3	250	5	5
Parkupprustning	Parkförnyelse med cirkelformad blomsterplantering och sittplats mellan lekplats och trappor. Ev fontän. Rågdalens parklek upprustas efter det att delar av lekytorna rivs. Mer gräsytor och fler picknickbord anläggs. Översyn av växtmaterialet blommande träd, frukt och bär. Picknickbord och grillmöjligheter samt marschack och boulev.	1	4 800	10	10
Nytt lökprogram	Lökprogram för gräsmattor och slänter.	1	150	nej	nej
Ny skyltning mopedförbud	Ny skyltning om förbud mot mopedåkning på parkvägar.	1	50	3	<1
Ny konstisbana och beachvolley. Rivning lekplats.	Delar av Rågdalens lekytor rivs till förmån för konstisbana och beachvolley. Finansiering kan ske i samarbete med externa parter. ("Grönkompensation").	3	5 500	25	25
Driftförändring grässlätter DI	Grässlätter mot Stövargatan.	1	-	-	<1

Översiktskarta för aktuellt parkstråk

Klatterställning i Rågdalen

10. Rågsveds friområde

Mål

Målkarakter: Skog och natur med vild karaktär, Ängs-, lund- och betesmark

- Rågsveds friområde utvecklas enligt sina speciella ekologiska och historiska förutsättningar.
- Goda förbindelser skapas till Högdalstopparna och Magelungsvägen och Farsta.
- Entrén till Rågsveds friområde från Rågdalen utvecklas.
- Kontakten med Magelungen är god och det är enkelt att ta sig till vattnet.
- Strandpromenader och bryggor finns vid Magelungen
- Snösättra industriområde är avvecklat.
- De öppna markerna betas.

Beskrivning

Längd: ca 2,1 km (längsta tvärsnitt Huddingevägen-Magelungen), 1,6 km (Rågsvedsvägen bro – Magelungen). Det genomkorsande gångstråkets längd är ca 2,2 km.

Tillsammans utgör Rågsveds friområde, Högdalstopparna och Fagersjöskogen den innersta delen av Hanvedenkilen och en viktig länk in mot Stockholms natur- och parkområden.

Området är beläget vid sjön Magelungen. Till friområdet ansluter parkstråket Rågdalen som löper ända fram till Rågsveds torg. Trots att området ligger tätt intill bostadsområden är det ostört och lugnt. Det utgörs i delar av ett vackert gammalt kulturlandskap med öppna långsträckta dalgångar, skogsklädda höjder, ädellövskog, naturstränder och Stockholms stads största våtmark samt ett rikt fågelliv. Stråket är ett viktigt tillrinningsområde av regnvatten till Magelungen vars nordvästra del dessutom är utpekad som ekologiskt särskilt känslig. Detta område omfattar våtmarkerna kring Kräppladiket och Magelungens naturliga stränder.

Två koloniområden finns inom friområdet samt även ett industriområde (Snösättra). Entré sker främst från

Snösättra och Rågdalen, men även från Rågsvedsvägen, Magelungsvägen och Huddinge. Inom området ligger ”Perssons betong”, en öppen plats som används för evenemang som t ex valborgsmässaöld. Ny bebyggelse planeras intill den västra kanten av friområdet.

Analys

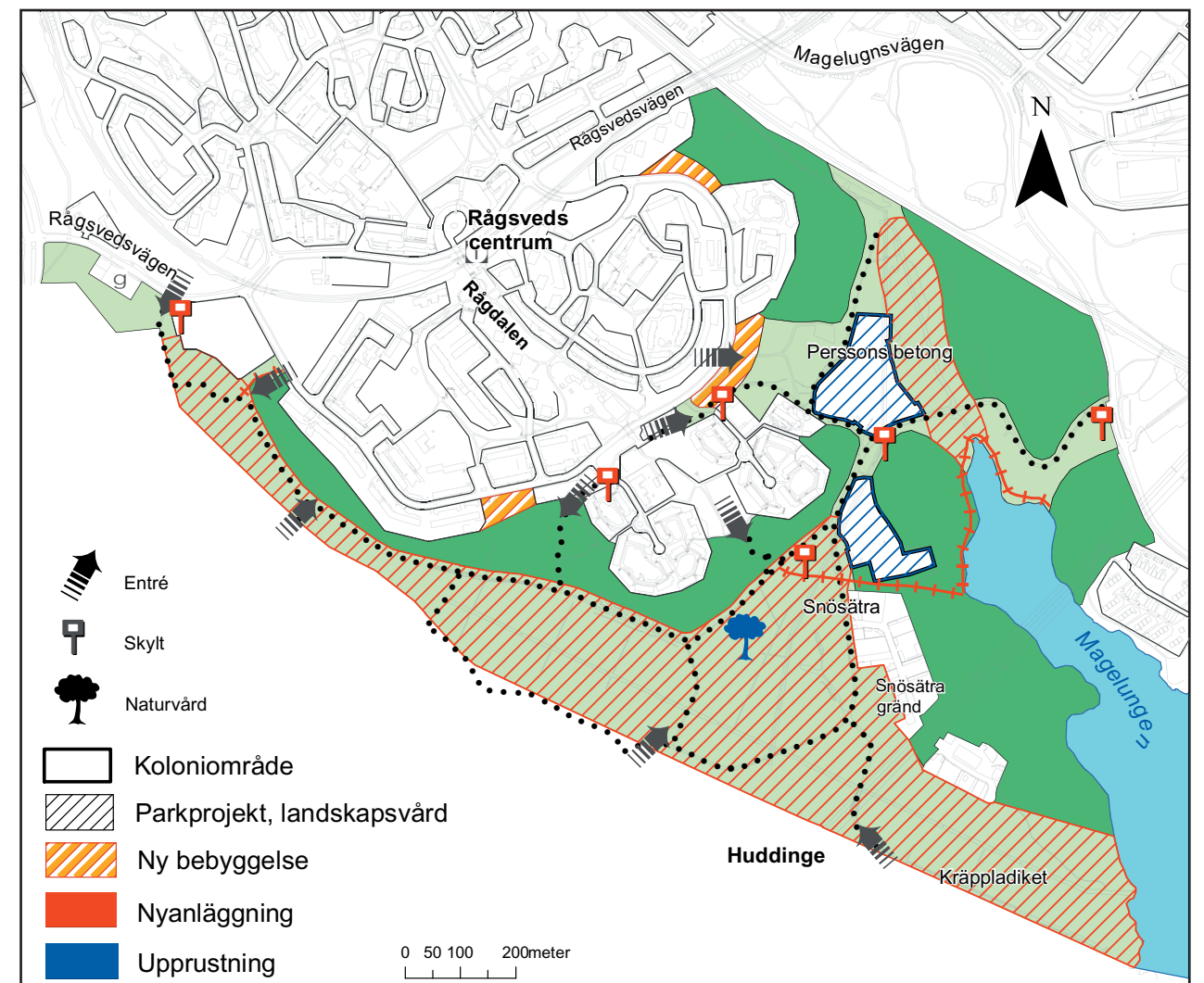
Entréerna är otydliga och det är svårorienterat. Skogen är tät. Besökaren har svårt att hitta till Magelungen, vattenkontakten är dålig. Snösättra industriområde är främmande i naturområdet. Det är viktigt att förbättra gångförbindelserna över Magelungsvägen och möjligheten att gå runt hela Magelungen. Vid ett medborgarmöte under hösten 2005 framfördes värdet av vildhet och orördhet. Det ansågs viktigt att det finns information och tydliga entréer. Industriområdet kan omvandlas till en samlingsplats med naturrum, 4H-gård eller trädgårds-terapicentrum. Tillgängligheten för rörelsehindrade är för låg. Koloniområdena kan förbättras. Förbindelsen Högdalstopparna och Farsta kan ses över.

Åtgärdsplan

Medel har beviljats ur ”Miljömiljarden” * för att bland annat restaurera kulturlandskapet. Program för en restaurering av ekmiljöer utarbetas. Kräppladiket kommer att utvecklas för att skydda Magelungen. Diket ges en annan form med större vattenytor. Arbetet utförs av Stockholm Vatten AB. Snösättra industriområde avvecklas.

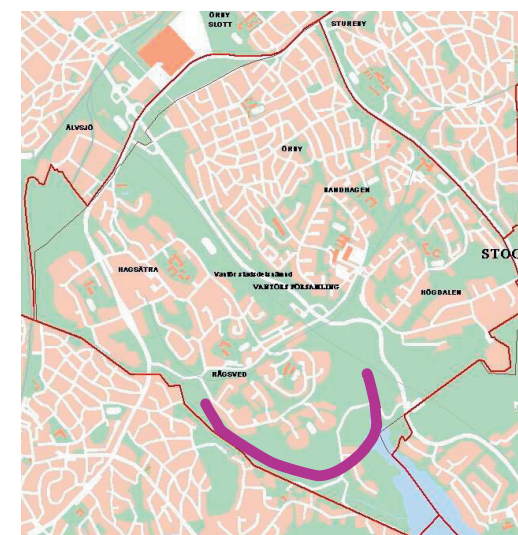
Länsstyrelsen har förordat att området skyddas enligt miljöbalken. Stockholms stad anser det mycket viktigt att utveckla de stora natur- och friluftsområdena. Översiktsplan 99 pekar ut bland annat Rågsveds friområde som ett område där naturreservat ska utredas. Staden har under hösten 2005 beslutat om att förslag till naturreservat ska tas fram samlat för Rågsveds friområde-Högdalstopparna-Fagersjöskogen. Viktiga aspekter att studera är utveckling av formerna för ett tätortsnära naturreservat samtidigt som områdets natur- och kulturvärden tas till vara. Vidare utvecklingsarbete sker i samarbete mellan staden och allmänheten samt i dialog med Huddinge kommun.

*("Miljömiljarden" är medel som har avsatts av staden för att minska Stockholms miljöskauld och för att förebygga att nya miljöproblem uppstår.)

Kostnadsbedömning

En grov kostnadsbedömning av projektet i sin helhet är 5 miljoner kronor.

Översiktskarta för aktuellt parkstråk

Hundrastning förekommer

1.1. Högdalstopparna

Mål

Målkarakter: Ängs-, lund- och betesmark, Orörd natur- och skog

- Högdalstopparna nås via ett tydligt och lättorienterat nät av gångstråk som har tydliga entréer från alla håll.
- Idrott, naturupplevelser och kulturella upplevelser präglar topparna som blir en aktivitetsbetonad park och en attraktiv målpunkt.

Beskrivning

Längd: ca 2,1 km (avståndet i en mittlinje i en halvmåneform).

Tillsammans utgör Rågsveds friområde, Högdalstopparna och Fagersjöskogenden den innersta delen av Hanvedenkilen och en viktig länk in mot Stockholm. Området består av tre åtskilda toppar som skapades under 1960-talet genom deponering av rivnings- och schaktmassor. (Högdalstoppen, Hökarängstoppen och Fagersjötoppen). Speciell natur, flora och fauna gör det till ett intressant exkursionsmål. Man når området från Vantör via Trollesundsvägen och Magelungsvägen/Snösättravägen.

Planterade och naturliga skogsbestånd växlar med öppen gräsmark både med ruderatväxter och av ängskaraktär. Området används för jogging och promenader samt sportaktiviteter med äventyrliga inslag såsom mountainbike och skateboard/longboard. Fagersjötoppen som består av öppen gräsmark är av stort intresse för fåglar och fågelskådare.

Analys

Entréerna är otydliga. Området har stora problem med nedskräpning och klotter. Stora nivåskillnader och branta gångvägar gör det svårt för personer med funktionshinder att ta sig fram i området. Orienterbarheten är dålig. Högdalstopparna har dock en unik potential för hela söderort med sina massiva och väldiga landformer. Utsikten i sig erbjuder många utvecklingsmöjligheter. Området har också bedömts vara särskilt intressant för biologisk mångfald.

Åtgärdsplan

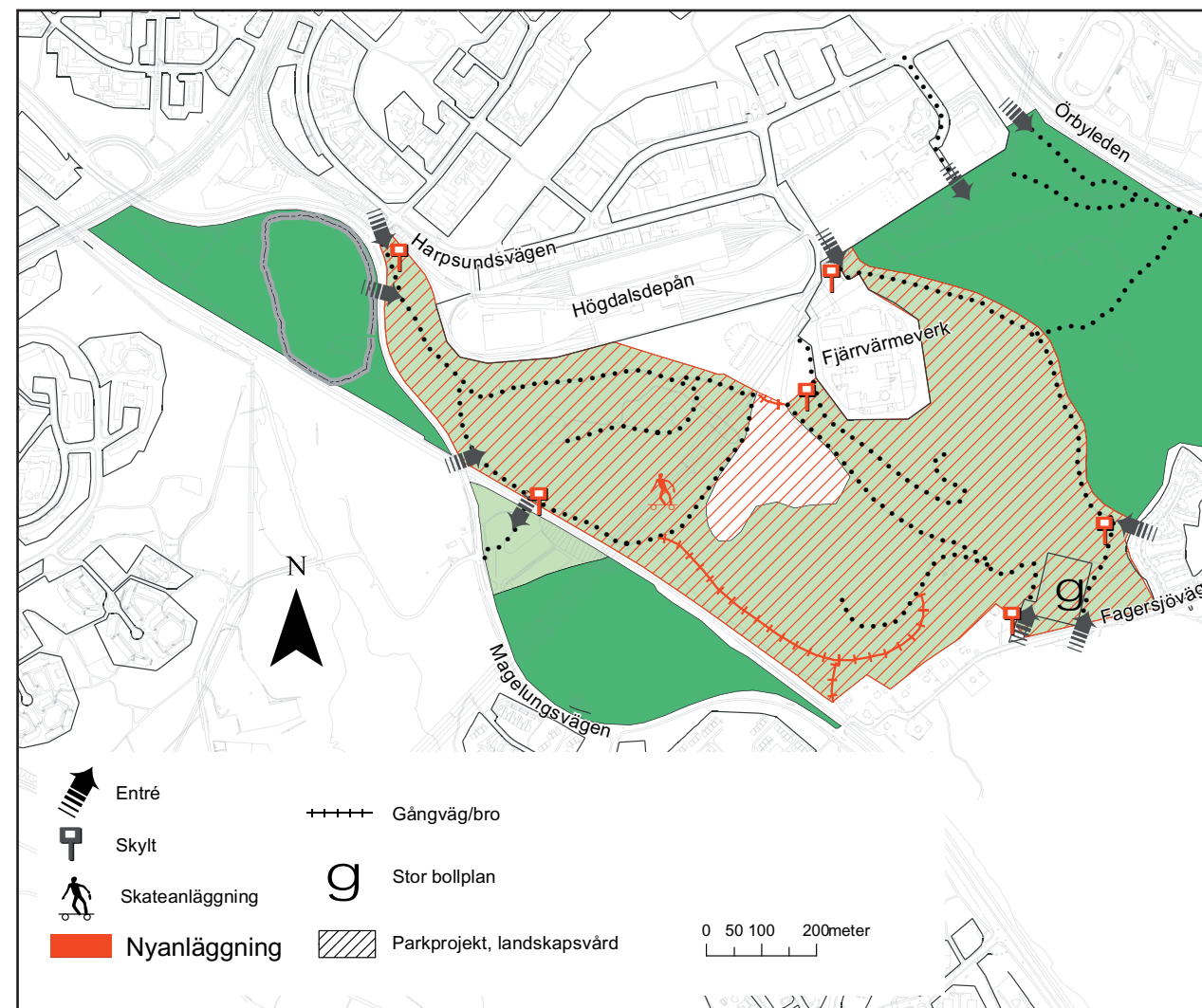
Stockholms stad avser att utveckla Högdalstopparna till ett attraktivt och välbesökt rekreationsområde med hög tillgänglighet. Staden har tagit fram ett inriktningsprogram i dialog med medborgare och inom ramen för Farstas och Vantörs Stadsdelsförnyelse. Programmet förslår bland annat tillgänglighetsåtgärder. Enligt programmet bör Högdalstopparna utvecklas till ett spännande och välbesökt rekreationsområde av regionalt intresse med möjligheter till spontanidrott, friluftsliv, naturupplevelser och kulturella upplevelser genom att en mångfald aktiviteter skapas, ekologiska värden tillvaratas och utvecklas samt att framtida skötsel förstärks.

Programmet föreslår bland annat följande: skyltprogram, belysningsprogram, nya gångvägar, utökad parkering, komplettering av växtlighet, en avancerad anläggning för alla discipliner inom stateboardåkning (arena för skateboard, inlines och BMX-cyklist), downhillbana, och "banks", (ränna för utförsåkning, slalom, storslalom och super G). Vidare hoppbackar för åretruntbruk, mountainbikeåkning, utsiktsposter, vindskyddade solgropar och platser för evenemang. Befintlig discgolfbana är under utbyggnad. Ett kafé med småbarnslek och boulebana föreslås på Högdalstoppen som får den högsta koncentrationen av aktiviteter. Det måste finnas utrymme för även andra aktiviteter att utvecklas.

Staden har under hösten 2005 beslutat om att förslag till naturreservat ska tas fram samlat för Rågsveds friområde-Högdalstopparna-Fagersjöskogenden. Viktiga aspekter att få belysta är bland annat bedömningar om Högdalstopparna kan ingå i naturreservatet.

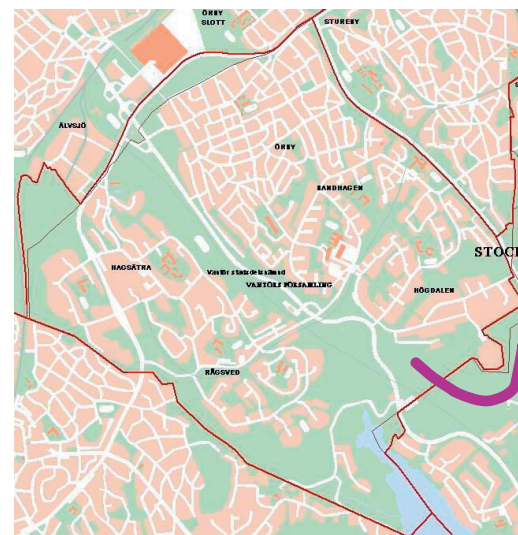
Skötsel

Ett särskilt skötselprogram för drift och underhåll måste upprättas som omfattar de avancerade anläggningarna och för att bevara och utveckla växtligheten, gräsmarkerna och den särpräglade floran. Skötselprogrammet kopplas till det fortsatta arbetet med projekt 'Utveckling av Högdalstopparna' och förslag till naturreservat..

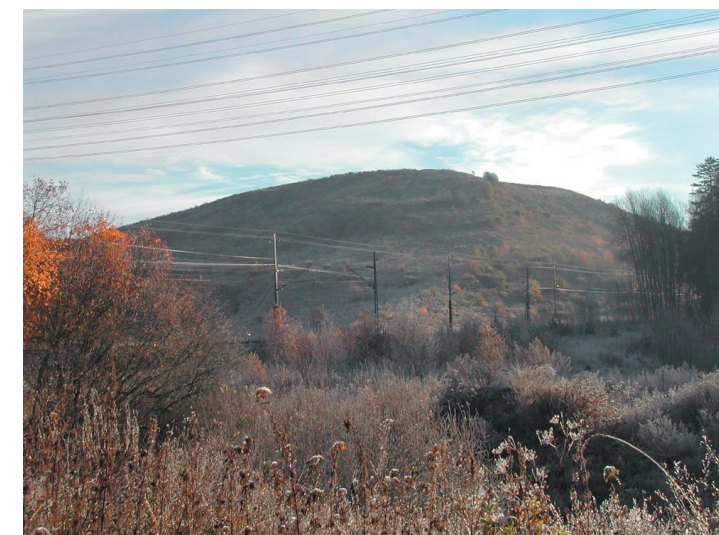

Kostnadsbedömning

En grov kostnadsbedömning av projektet i sin helhet är 43 miljoner kronor.

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Den kala toppen med järnvägen och kraftledningen som passerar förbi

12. Örbyleden – Harpsundsvägen

Mål

Målkarakter: Extensiv parkmark, Hävdad skogsmark

- Stråket ger ett prydligt och vårdat intryck med goda sittmöjligheter och god belysning.
- Stråket utnyttjas som en pedagogisk resurs av skola och förskola.

Beskrivning

Längd: ca 1 km samt ca 400 meter i sidled.

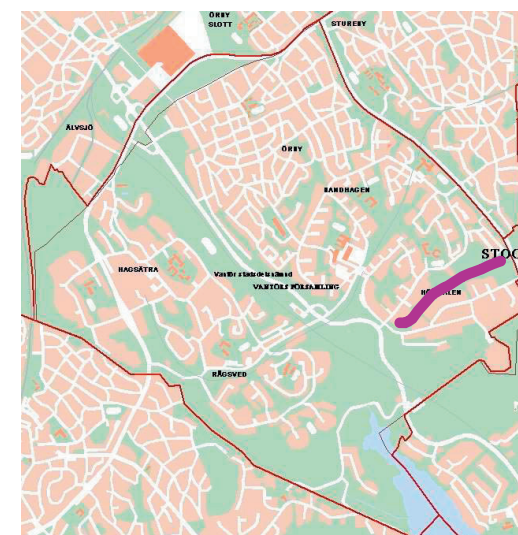
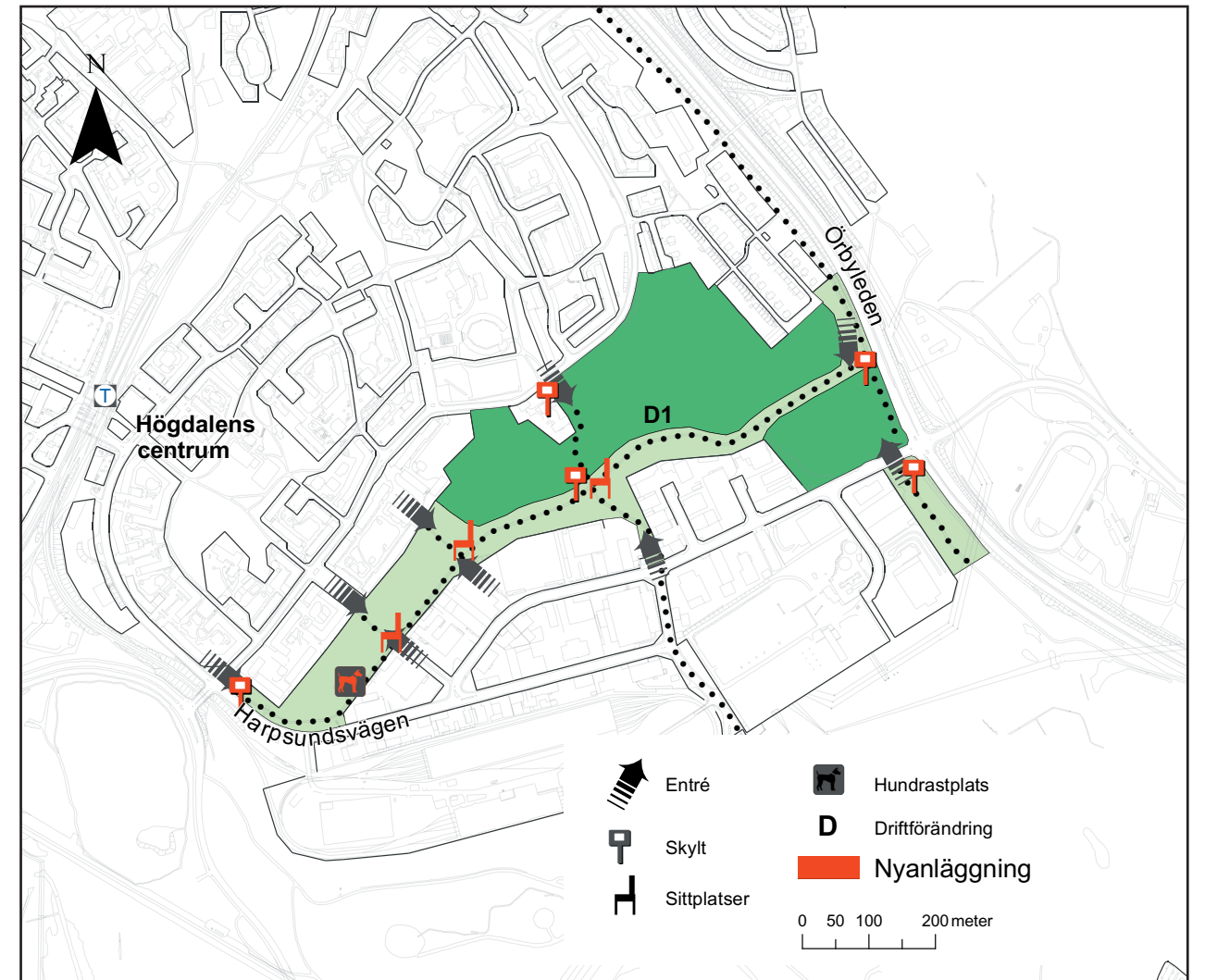
Stråket är lugnt och utgörs av en landskapspark, omgärdad av skogsdungar, buskage och större skogspartier. Längs gång- och cykelvägen finns klippt gräs samt en bollplan. Parksoffor, skräpkorgar och belysningsstolpar är placerade utefter gång- och cykelvägen. Stråket begränsas av ett industriområde. Entré sker via de genomkorsande gång- och cykelstråken. Användningen är främst hundrastning och promenad samt gående på väg mot industriområdet. Enligt utförd tillgångsanalys saknas inga analyserade värden inom området.

Analys

Antalet parksoffor och skräpkorgar är otillräckligt. Parkens identitet är svag. En känsla av otrygghet kan upplevas kvällstid i och med närheten till industriområdet. **Beskrivning**

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Nya Sittplatser	Nya bänkar placeras längs gångvägarna.	1	40	3	<1
Ny hundrastgård på bef. bollplan	Befintlig bollplan iordningställs som hundrastplats. Föreses med grind och soptunna för hundlatrin	1	50	-	<1
Ny Skytning	Skyltar sätts upp mot Högdalstopparna	1	100	3	<1
Driftförändring	Skogsmark röjs till ängsmark	2	-	-	<1

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

En delvis trädkantad gång- och cykelväg går igenom stråket

I3. Turingeparken Mellanvägsbacken

Mål

Målkarakter: Extensiv parkmark, Hävdad skogsmark

- Parkens innehåll öppnas upp mot gång- och cykelvägen.
- Enformigheten längs stråket är bruten.

Längd: ca 2 km. Stråket är lugnt och bevuxet med blandad vegetation. Turingeparken består av stora öppna gräsytor med klippt gräs, buskage och träd samt en lekplats. Det smala stråket löper längs med Magelungsvägen som avskärmas effektivt av ett bullerplank i trä. Ett kolonierområde ligger i dalsänkan mellan vägen och villaranden. Mot Högdalen omges gång- och cykelstråkets norra sida av en tät ädellövsskog med lindar och ek.

En gång- och cykelväg löper igenom hela stråket och vid Turingeparken korsar flera gång- och cykelvägar varandra. Entré sker från Örby, Hagsätra eller Högdalen. Stråket används bland annat för hundrastning och av barngrupper. Lekplatsen är relativt välutrustad och här finns även en mindre bollplan. Skräpkorgar finns. En rad björkar kantar gång- och cykelvägen vid Turingeparken.

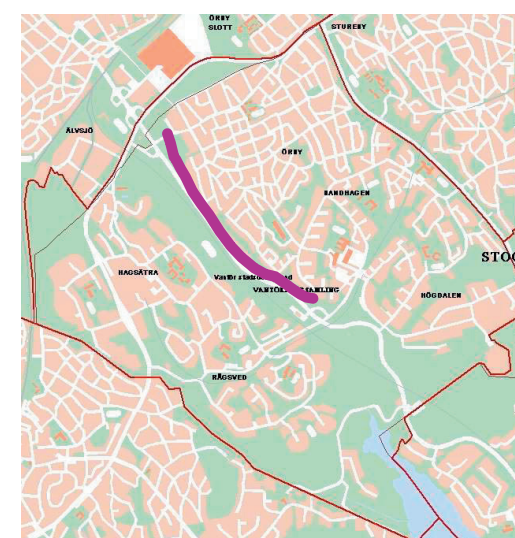
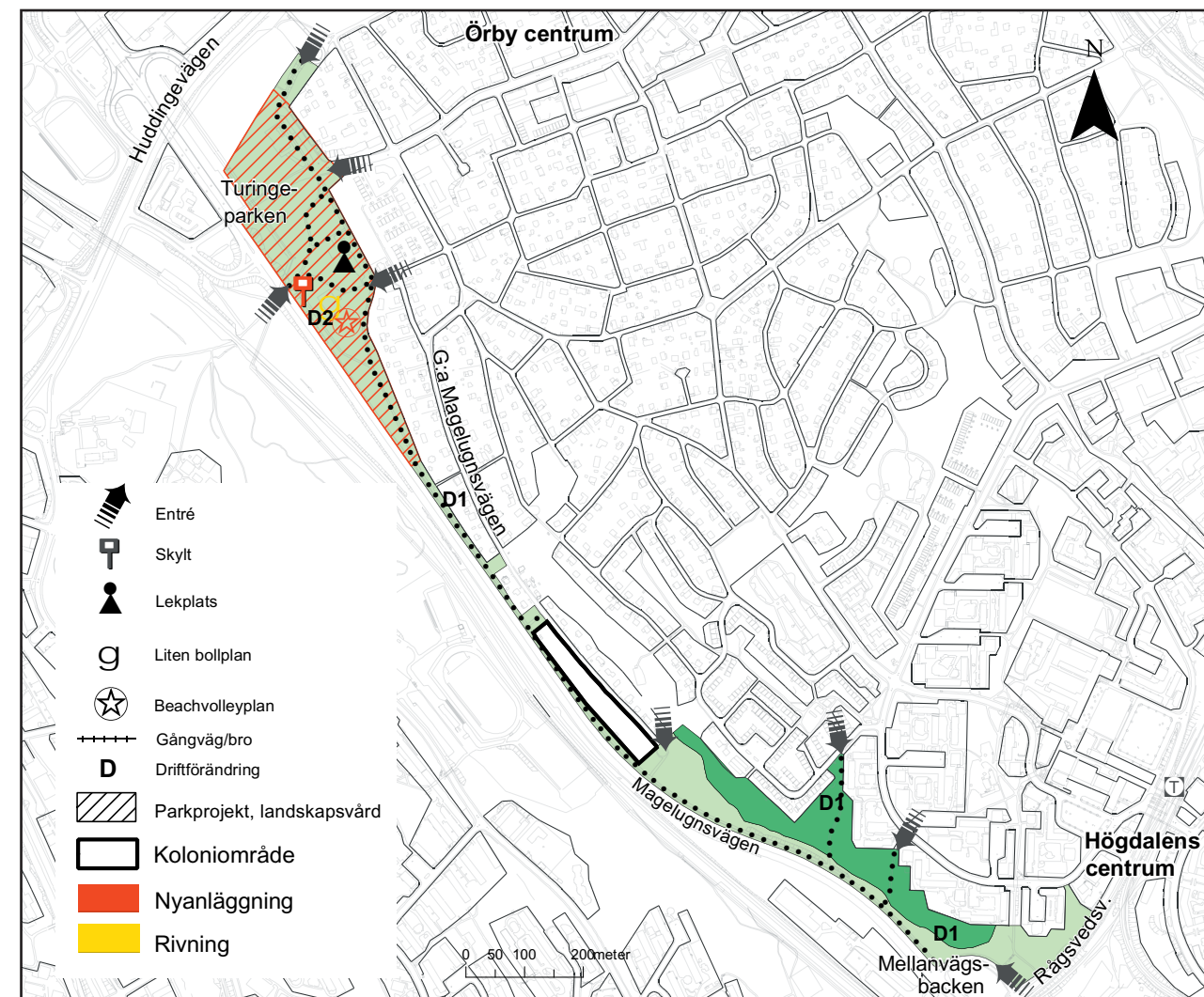
Belysningsstandarden är god men det finns för få bänkar. De flesta bänkarna finns inne i parken. Entré sker genom Turingeparken samt vid kolonierområdet och Mellanvägsbacken. Dessutom finns entré från de båda tunnlarna under Magelungsvägen och järnvägen.

Analys

Bullret från omgivande vägnät är mycket påtagligt. Det finns för få parkbänkar längs med gång- och cykelvägen. Lekplatsen och mycket av parkinnehållet är omslutet av buskage och dolt från gång- och cykelvägen. Detta försämrar tryggheten i parken och gör den enformig. I sitt smalaste parti ger bullerplanket en känsla av oändlighet och enformighet. Stråket har lågt rekreativvärde och få naturvärden. Enligt utförd tillgångsanalys har Örbys friytor brist på flera sociala och kulturella värden, vilket beror på det låga antalet parker. Tillgången vägs dock upp något av det stora antalet villatomter. Turingeparken – Mellanvägsparken är en av få parker i Örby men tillgångsanalysen visar att denna park måste utvecklas och mer värden tillskapas. Den bullerutsatta parken saknar möjlighet att utvecklas till en populär och välbesökt plats. Området med odlingslotter skulle kunna utökas något söderut. Ny gångväg anläggs på bro över spåren mellan Örby och Hagsätra. Se stråk 5 Älvsjö-Hagsätra IP-Fjädersn.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projekt-kostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Upprustning Park	Turingeparken gallras för genomsiktighet och blir öppen landskapspark. Bullerplanket rustas. Vegetationsridåer bibehålls och förstärks mot Magelungsvägen. Parken förses med picknickbord, nya sittplatser, grillmöjligheter och boulebana.	2	600	nej	10
Ny beachvolleyplan	Befintlig bollplan rivs och en ny beachvolleyplan anläggs.	1	200	nej	<1
Ny Skyltning	Skyltar till Älvsjöbadet och Naturstigen sätts upp. Ny skylt vid Helgarögränd ang tjuvtippling. Trafikseparerande skylt i gångtunneln.	1	200	3	<1
Ny gräsyta	Lekplatsens yta reduceras kraftigt och nya gräsytor anläggs.	1	100	-10	nej
Nytt bullerplank	Nytt bullerplank anläggs.	3	1 000	10	5
Nytt farthinder	Nytt farthinder anläggs utmed gång- och cykelbanan.	2	100	nej	nej
Driftförändring D1	Naturmark sköts som bruksgräsyta	2 och 3	-	-	1
Driftförändring D2	Naturmark sköts som äng	2	-	-	1

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Odlingslotter

I4. Hagsätra torg – Rågsveds skola

Mål

Målkarakter: Aktivitetspark, Hävdad skogsmark

- Stråket är prydligt och tryggt.
- Ökad tydlighet, bättre skötsel och enhetlig belysning.
- Skyltning markerar stråkets entréer samt lekplatsen Hagdalen.

Beskrivning

Längd: Båda parallella stråken är ca 700 meter. Stråket är livligt och består av två parallella dalstråk. Mycket folk rör sig mellan målpunkterna Rågsveds centrum och Hagsätra centrum. Lekplatsen Hagdalen är långsträckt och kuperad och följer den ena sidan av stråket. Hagdalen är känsligt inplacerad i naturen och innehåller värdefulla natur- och kulturtillgångar såsom berghällar och grantitrappor. I lekplatsen finns mycket lekredskap samt en bollplan. Det nordöstra stråket består av skogspartier samt ängs- och gräsytor. Det används främst för lek och promenad mellan Hagsätra och Rågsved. Entré sker från Olshammarsgatan och Rågsveds skolgård.

Ytan mellan Rågsveds skola och Sköllerstagatan har en stark parkkaraktär och genomkorsas av två gång- och cykelstråk i riktning mot Hagsätra med belysning.

Böljande gräsytor och rymd inramas av bostadshus med prydliga gårdar. Här finner besökaren ett vackert bearbetat målarlandskap med harmonisk skala och avvägd rumslighet. Här finns även en mindre lekplats.

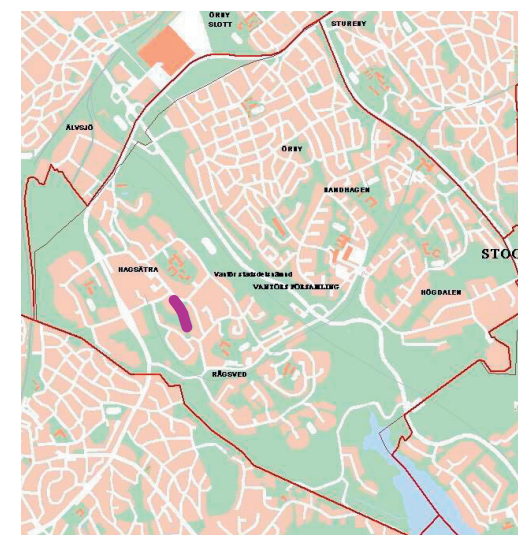
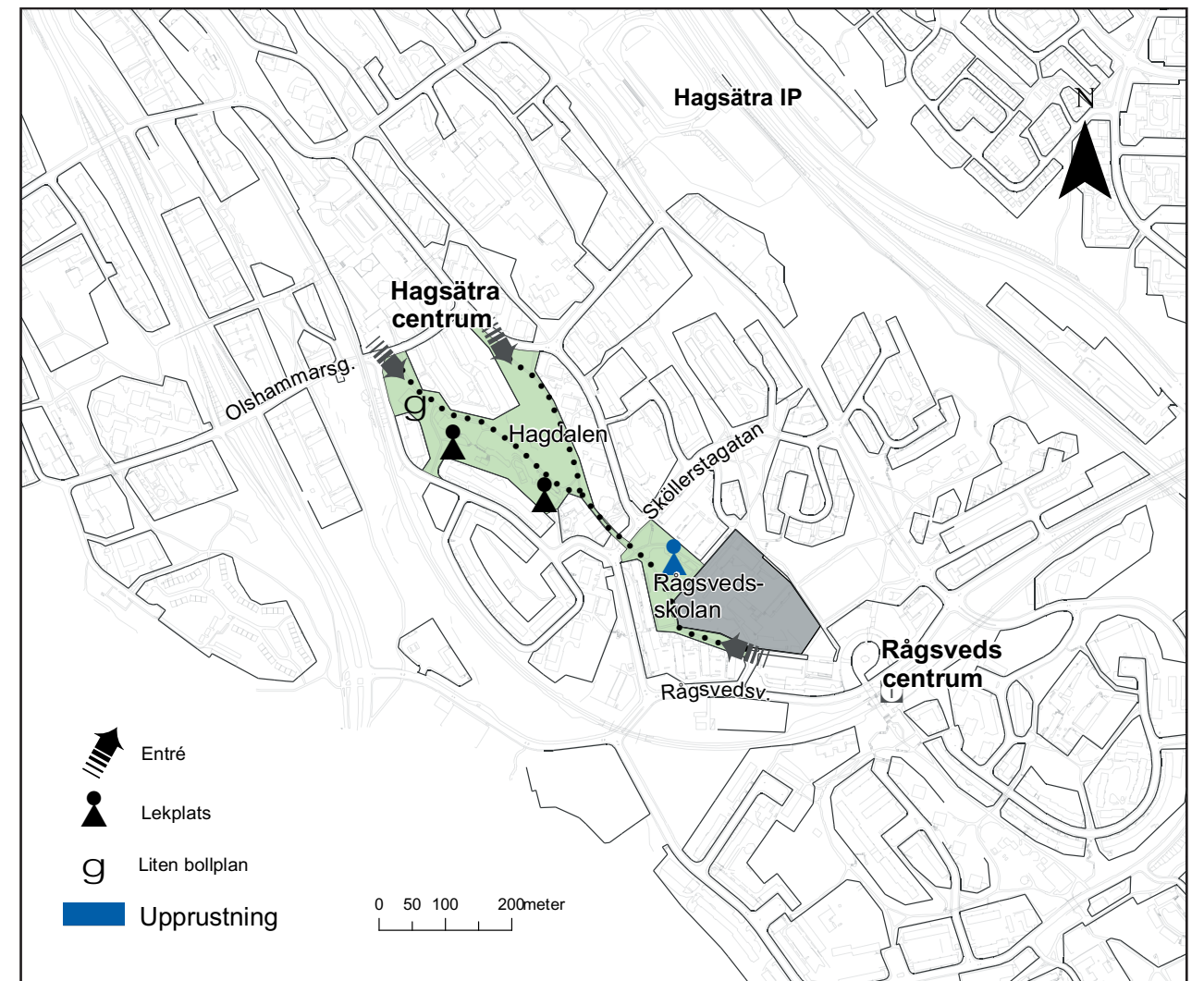
Utförd tillgångsanlys visar att tillgången till analyserade sociala och kulturella värden är god.

Analys

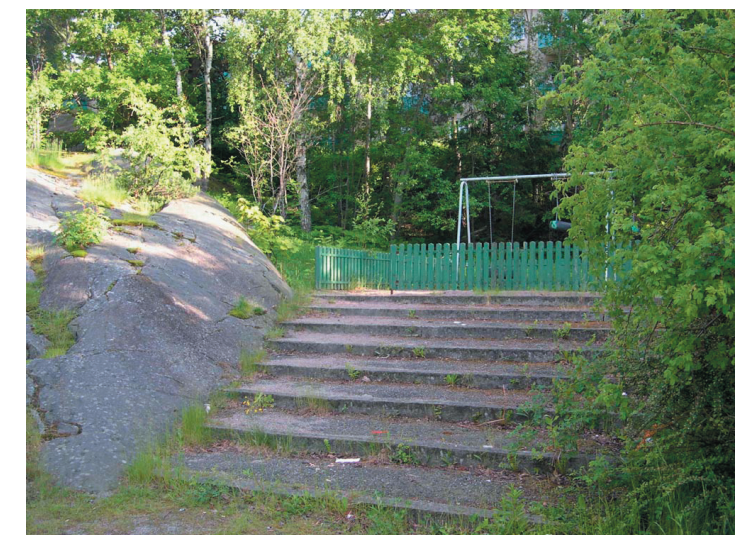
Hagdalen är nyupprutsad och invigdes i maj 2005 med en lekplats med skärsgårdstema för mindre barn och en skate-/basketdel för äldre barn. Den mindre lekplatsen vid Sköllerstagatan är i dåligt skick.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Upprustning Lekplats	Lekplatsen vid Sköllerstagatan utvecklas med ny lekutrustning, bänkar och bord. Gammalt staket mot gungornas tas bort. Ny skylt med förbud mot mopedåkning	I	400	nej	nej

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Berghällar och trappa i lekplatsen Hagdalen

15. Götlundagatan – Rågsvedsvägen

Mål

Målkarakteristik: Extensiv parkmark, Hävdad skogsmark

- En prydlig centrumnära finpark med blomprakt, goda sittmöjligheter och god belysning finns i Hagsätra.

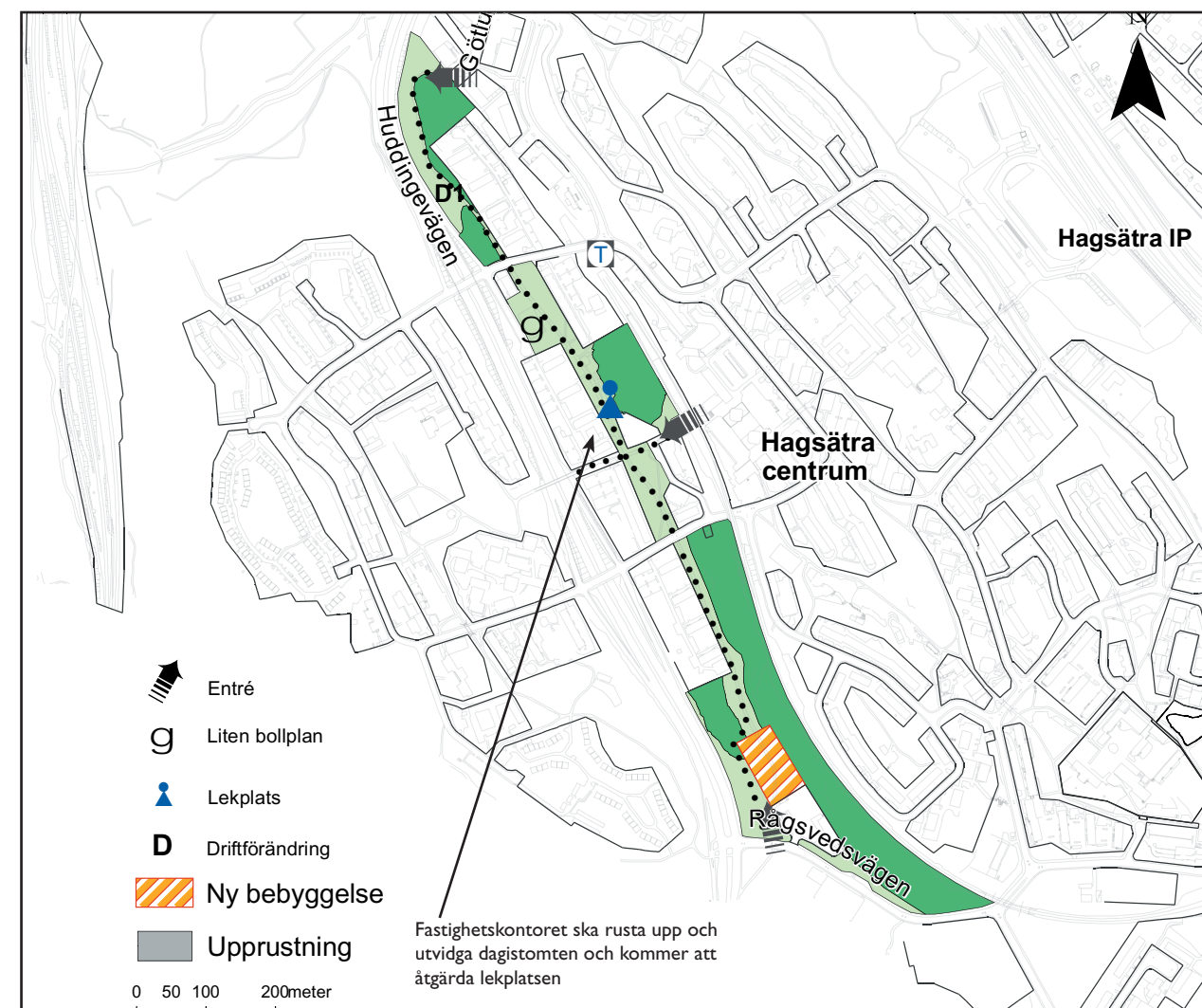
Beskrivning

Längd: ca 1,2 km. Stråket är livligt och sträcker sig mellan tunnelbanan och bostadsbebyggelsen utefter Huddingevägen. En gång- och cykelväg löper längs med hela sträckan. Invid tunnelbanestationen öppnar sig stråket till en landskapspark som är välklippt och prydlig med god belysning och bra parksoffor av god standard. En mindre lekplats och en skulptur finns i parken. Närmast tunnelbanan finns en inhägnad tomt efter en tidigare förskola. Planering pågår för en ny tvåvåningsbyggnad för förskola, som har föreslagits på den tomma, inhägnade tomten. En butik planeras att etableras vid korsningen Huddingevägen/Rågsvedsvägen.

Mellan tunnelbanan och Rågsvedsvägen är stråket smalt och omsluts av den höga bostadsbebyggelsen och den skogsbeklädda branten. Landskapet öppnar sig och består av klippt gräs och en större oklippt ängsytta invid korsningen Rågsvedsvägen – Huddingevägen. Entré sker från Hagsätra C, samt i stråkets början och slutpunkter.

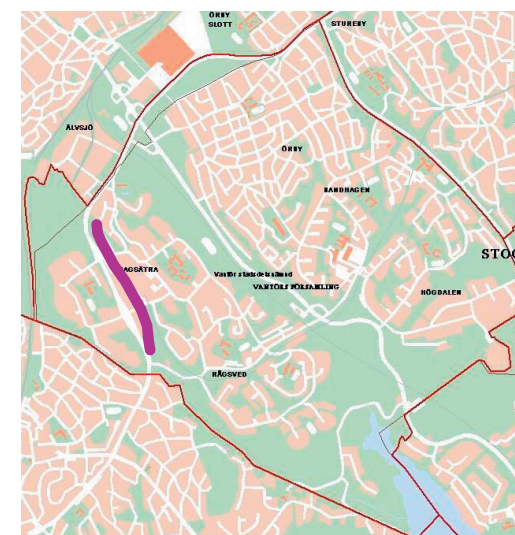
Analys

Stråket utgör ett exempel på god stadsplanering med vackra proportioner och skala. Stråket är som helhet prydligt och större problem saknas. Branten är tätbevuxen med skog vilket kan upplevas som otryggt. Bensinstationen vid den öppna ytan närmast Rågsvedsvägen är ett dominerande element i landskapet. Utförd tillgångsanalys visar på brister kvartersperk, lek, grön oas och ro. Parken är mycket bullerstörd.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Nytt bullerplank	Nytt bullerplank anläggs mot Huddingevägen.	3	1 000	10	5
Driftförändring D1	Öppen naturmark övergår till hävdad skogsmark	2	-	-	<1

Översiktskarta för aktuellt parkstråk

Skulptur i parken

16. Aspöparken och Blåklockan

Mål

Målkarakter: Finpark, Aktivitetspark

- Aspöparken är en bostadsnära mötesplats för alla åldersgrupper med goda sittmöjligheter och plats för ytkrävande aktiviteter.
- Blåklockan är en bostadsnära mötesplats för alla åldersgrupper.
- Delar av Blåklockan är utvecklad till en finpark med blommor och sittplatser.

Beskrivning

Längd: ca 130 meter. Aspöparken består av en lugn landskapspark insprängd i villastaden. Den innehåller en flack klippt gräsmatta med enstaka träd och buskage. Vegetationen är varierad med inslag av lönn och björk. Några berghällar finns i mitten. En lekplats med lekredskap återfinns i ena hörnet. Parken är endast sekundärbelyst av gatunätets belysningsstolpar. Parken används för bollspel och lek som kräver lite större yta, såsom fotboll och brännboll. Entré sker från alla sidor.

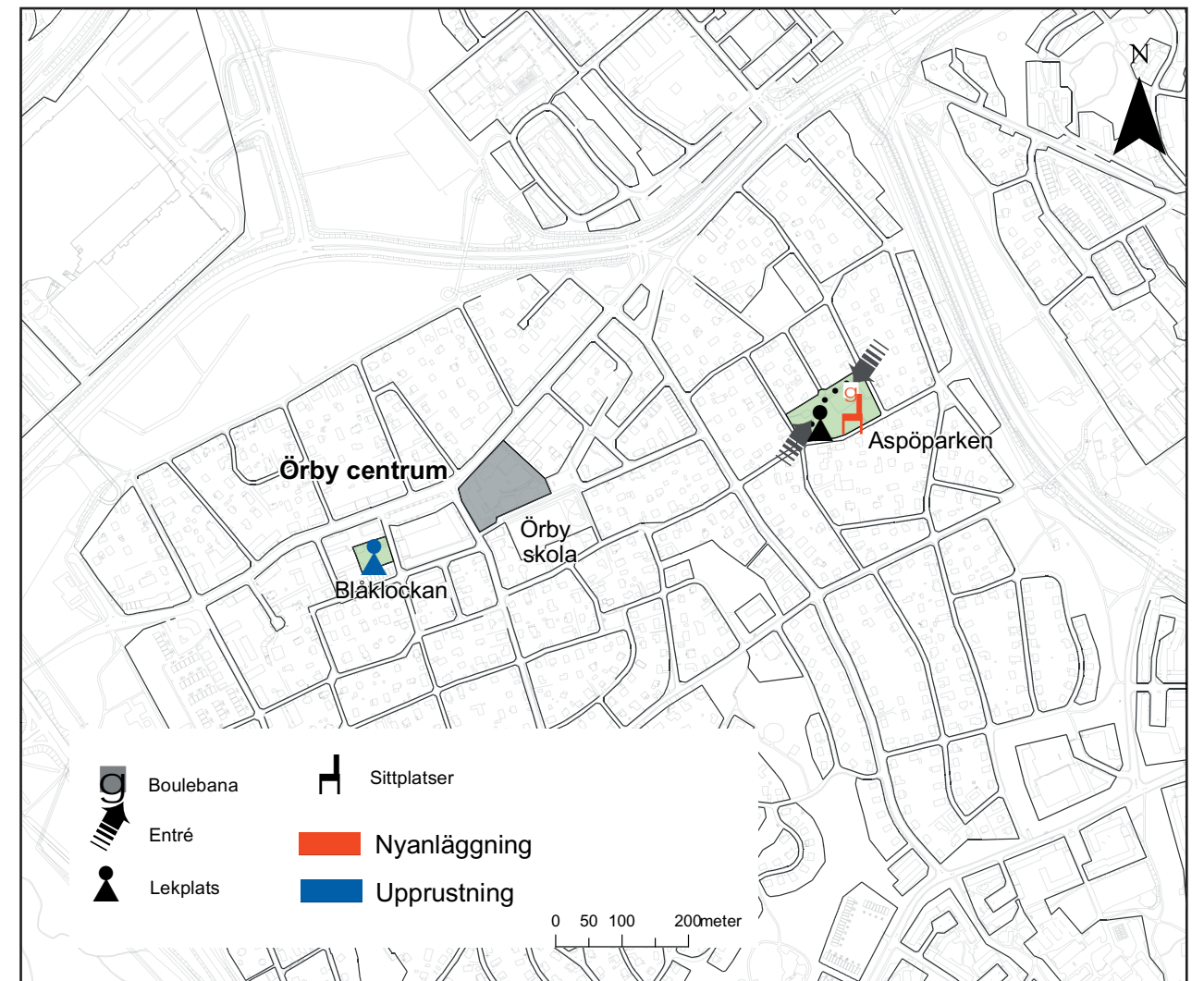
Parkområdet: ca 50x50 meter. Blåklockan är en mindre och lugn lekplats i direkt anslutning till bostadsbebyggelse nära mataffären i Örby och Örby skola. Ytan är till stor del grusad med inslag av asfalt, men en gräsyta

finns också. I lekplatsen finns lekredskap, parksoffor, picknickbord, papperskorgar och en bod. Hela ytan, och även buskage, är omgärdad av stängsel. Belysning finns i lekplatsen. Entré sker från Stigtomtavägen.

Analys

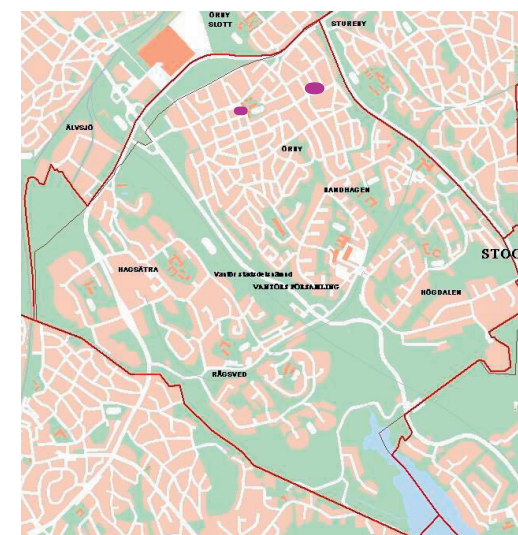
I Aspöparken finns för få parksoffor och skräpkorgar. Problem med skadegörelse förekommer i Blåklockan.

Enligt utförd tillgångsanalys har Örby friytor generellt brist på flera sociala och kulturella värden, vilket beror på det låga antalet parker. Tillgången vägs dock upp av det stora antalet villatomter. Tillgången god till analyserade sociala och kulturella värden i Aspöparken men inte i Blåklockan.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Nya picknickbord	Nya picknickbord sätts ut i Aspöparken.	2	40	nej	nej
Ny boulebana	Ny boulebana anläggs i Aspöparken	3	200	5	nej
Högre staket	Höjning av staket för att hindra bollar	3	300	10	nej
Ny asfalt	Asfaltering av parkvägen som korsar parken	3	400	10	nej
Upprustning av Blåklockans lekplats	Upprustning av lekplatsen med staket runt hela anläggningen, större sandlåda, nytt grus och gungvippeleksak för fyra barn.	2	800	10	<
Bruksbelysning	Behov finns av förstärkning av bruksbelysning i Aspöparken. Behov av annan armatur finns i Blåklockan.	3	50	<	<

Översiktskarta över aktuella parkstråk

Aspöparkens flacka gräsmatta

17. San Siro

Mål

Målkarakteristik: Extensiv parkmark

- San Siro är en mötesplats för spontanidrott och picknick med goda sittmöjligheter.

Beskrivning

Längd: ca 150 meter. San Siro är en lugn öppen äng, omsluten av kullar och träddungar. Utefter Bjursätragatan finns kastanjer. Ängen fungerar som fotbollsplan. Slitet gräs och skräp vittnar om nyttjande. Platsen är också en traditionell plats för cirkus. San Siro är en värdefull äng. Ytan har vackra proportioner och omges av ett väl gestaltat stadslandskap, te x tunnelbanebron med dess båge över Rågsvedsvägen. Entré sker från Bjursätragatan och Rågsvedsvägen eftersom tunnelbanan utgör en barriär längs med ena sidan.

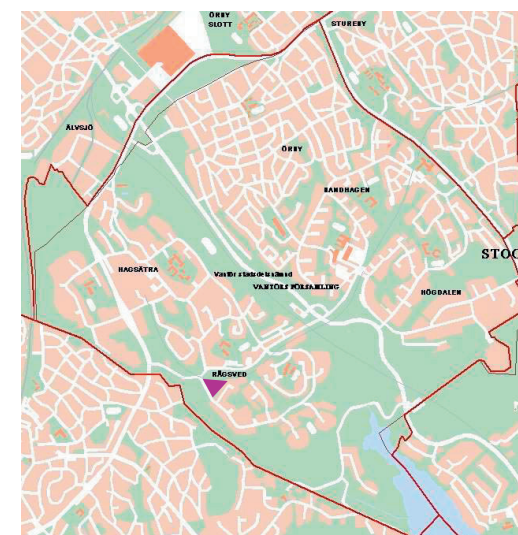
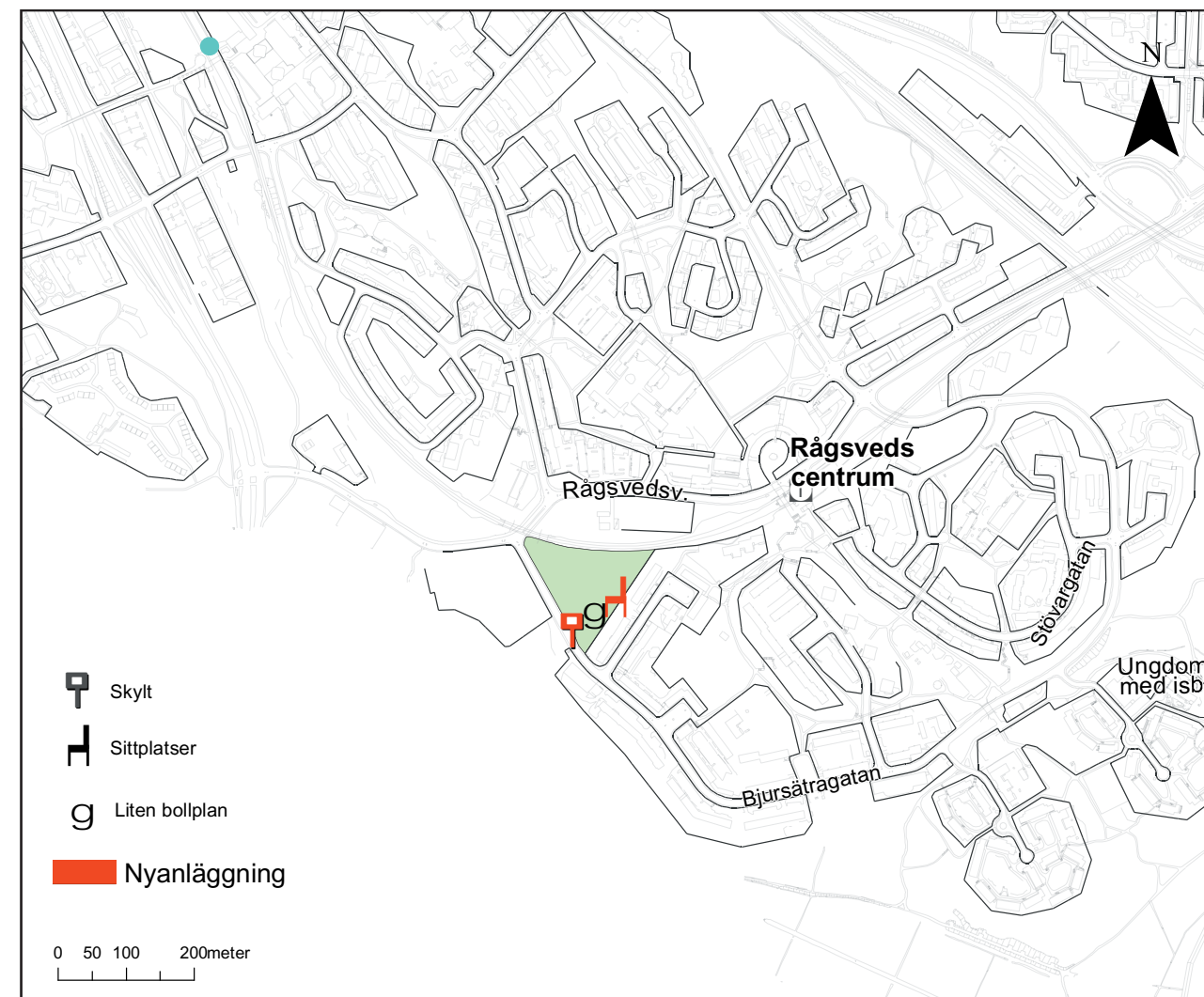
Analys

Parkinnehållet riktar sig inte till olika åldrar.

Utförd tillgångsanlys visar att tillgången är god till analyserade värden.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Nya sittplatser	Nya bänkar och picknickbord placeras i soliga lägen	I	50	3	nej
Ny grillplats	Ny grillplats anläggs i parken	I	50	nej	10
Ny skyltning	Skyltar med parkens namn sätts upp	I	50	nej	nej
Bruksbelysning	Behov finns av bruksbelysning. Saknar belysning.		Trafikkontoret		

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Gräsytan, omgiven av träddungar

18. Dalbotten

Mål

Målkarakter: Aktivitetspark, Hävdad skogsmark

- Dalbotten erbjuder en mångfald av aktiviteter som lockar alla målgrupper, oavsett ålder.
- En mindre och upprustad lekplats finns för barn.
- Dalbotten är en identitetsskapare för hela området med lek, motion, samvaro, avkoppling och evenemang.
- Dalbottens karaktär som viktig plats för picknick och spontanidrott är förstärkt.

Beskrivning

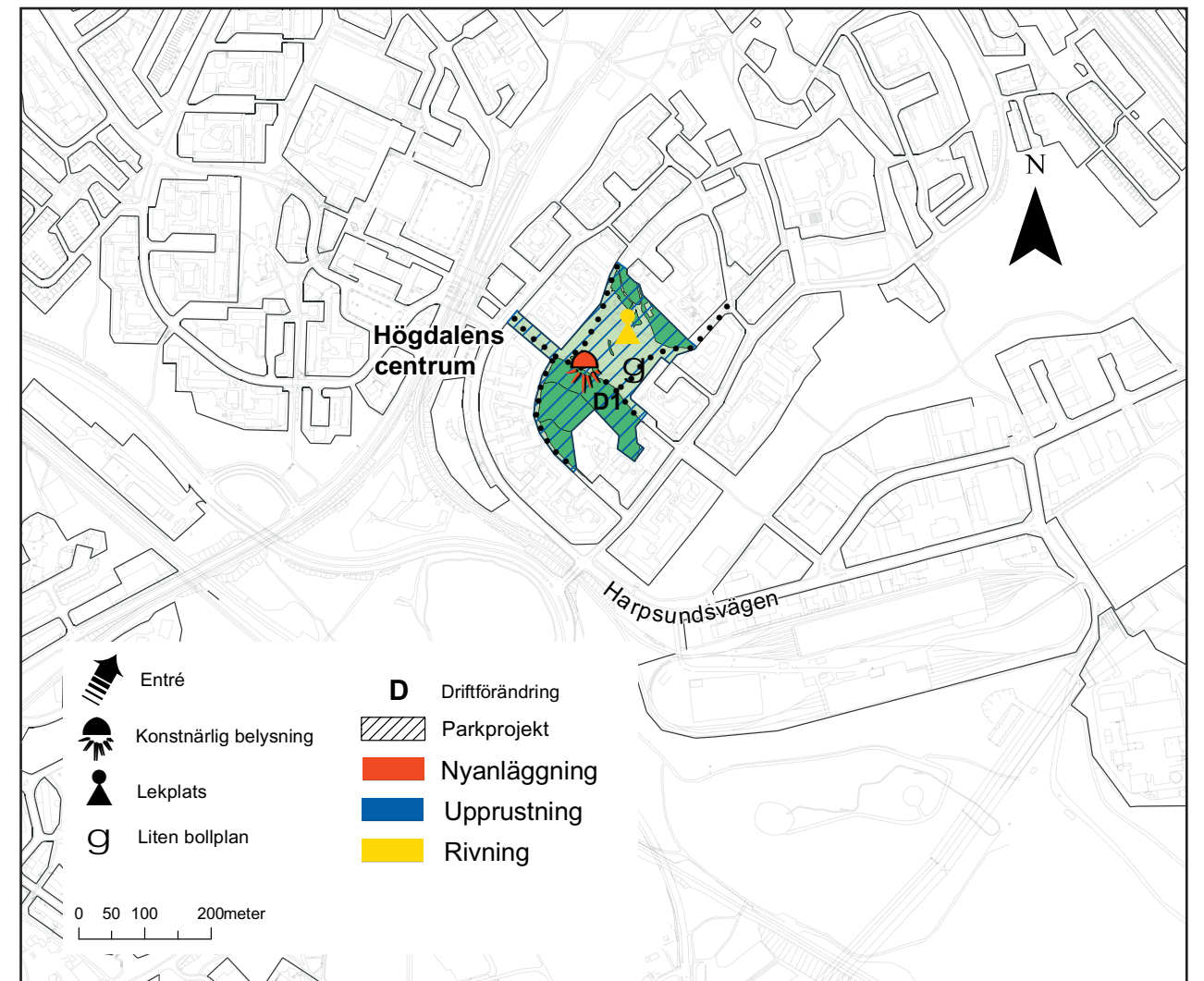
Längd: platsen har en yta om ca 200x200 meter. Dalbotten är ett livligt öppet parkrum omslutet av bebyggelse, skogsdungar och bergväggar. Vegetationen är blandad med bland annat tallar. På den klippta gräsytan finns buskage och hällar. Gång- och cykelvägar korsar Dalbotten och ger liv och rörelse åt rummet. Entré sker från alla håll. Några parksoffor och enhetlig belysning finns längs gång- och cykelvägarna. Här finns en lekplats som tidigare hade öppen verksamhet. Ett av husen nyttjas som föreningslokal. På lekplatsen finns gott om lekredskap, en bollplan, basketkorgar vid en grusyta samt en gungställning.

Dalbotten ligger invid viktiga gång- och cykelstråk till Högdalens centrum. Det används idag till solbad, spontanidrott såsom kubb och andra aktiviteter, samt hundrastning.

Utförd tillgångsanlys visar att tillgången är god till analyserade värden.

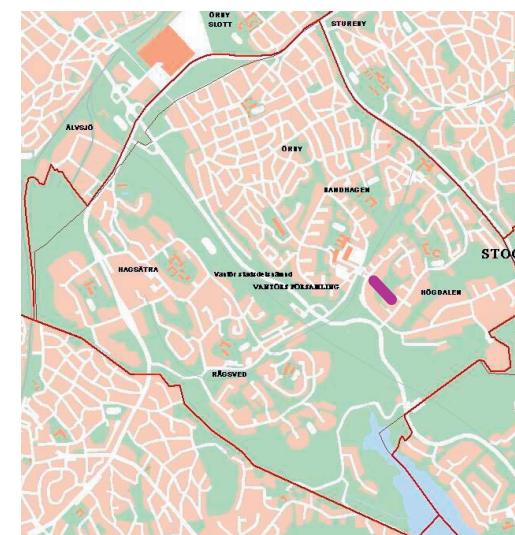
Analys

Lekplatsens storlek och innehåll är mer omfattande än användningen. Grusytor är övergivna och vanskötta.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Ny konstbelysning	Konstnärlig belysning anläggs i parken	3	250	5	5
Upprustning av parken	Dalbotten rustas upp med bänkar och bord, lekredskap för småbarn, grillmöjligheter, markschack och boule. samt perenner och eventuellt en fontän	1	650	13	10
Rivning av lekplats	Den befintliga lekparken rivs delvis, staket tas bort och grusytor minskas.	1	700	-20	-10
Bruksbelysning	Belysningen i parkens västra del behöver rustas upp.		Trafikkontoret		
Bruksbelysning	Två belysningsmaster är utslitna och byts ut.	2	50	< 1	< 1
Driftförändring	Skogsmark blir öppen ängsmark	1	-	-	< 1

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Solbadare och kubbspelare

19. Bandhagens skola

Mål

Målkarakteristik: Aktivetspark, Hävdad skogsmark, Extensiv parkmark

- Tillgången till picknicktor och ro är god.
- Stråket upplevs tryggt och säkert.
- Stråkets parkytor utnyttjas av skola och förskola.

Beskrivning

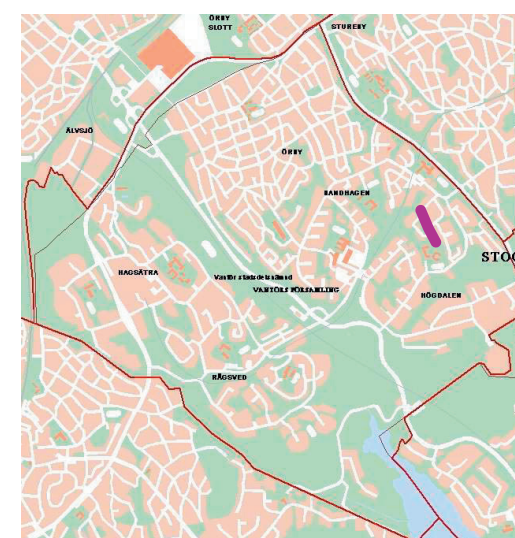
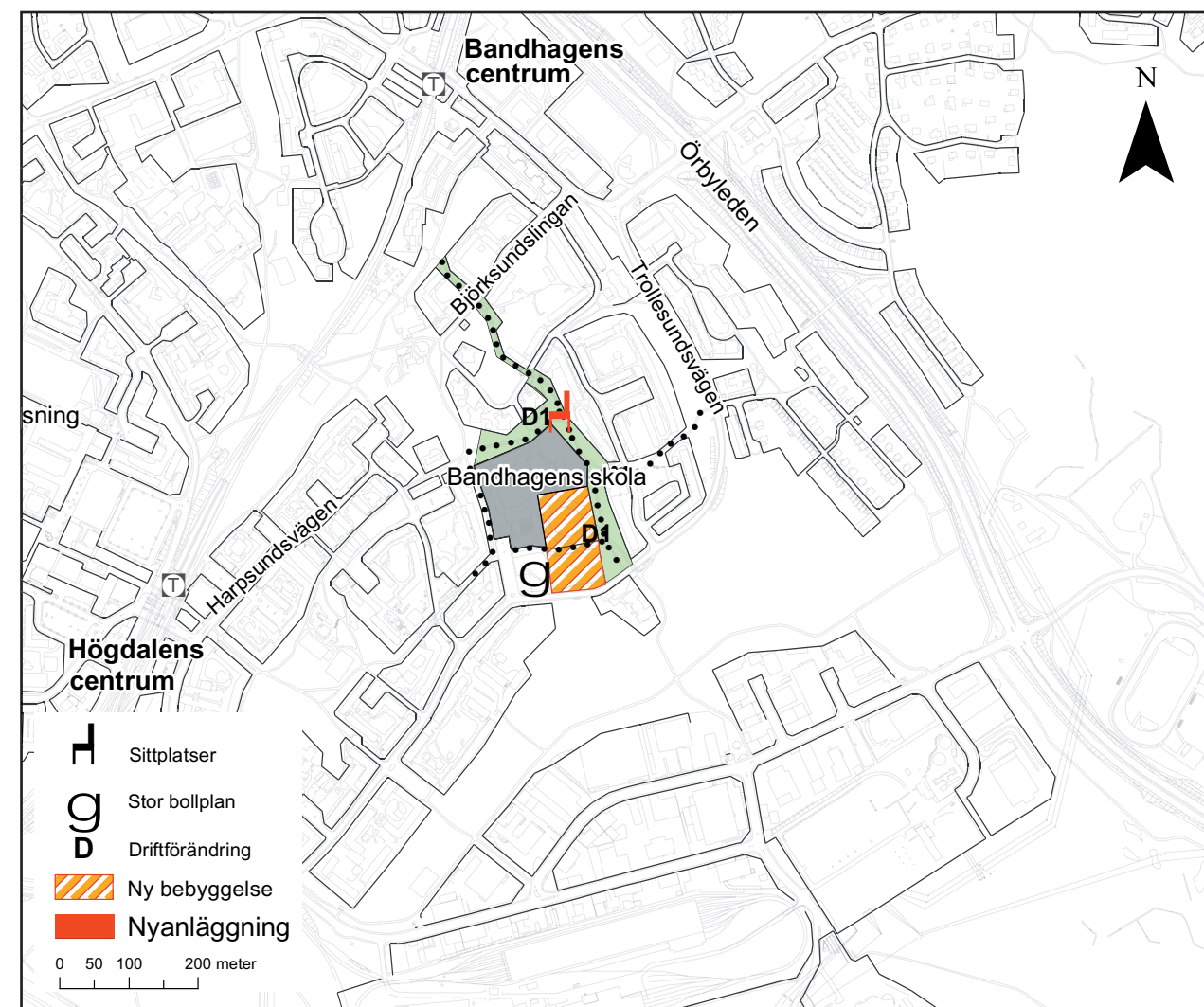
Längd: 500 meter samt ca 170 m i sidled. Stråket är lugnt och innehåller delvis landskapspark och delvis dalstråk med träd och buskar. Vegetationen är blandad med bland annat björk och tall. Sparad natur berikas med planterad vegetation. Stora ytor klippt gräs är anlagda på de öppna delarna vid sidan av skolan. Parksoffor, papperskorgar och belysning finns. Skolan ligger vackert insprängd i parkmiljön. Gång- och cykelstråk går igenom stråket och entré sker från flera håll. Skolans stora bollplan ligger i direkt anslutning till parken. Ny bostadsbebyggelse planeras.

Analys

Buskagen är förvildade och förvuxna. Knutpunkterna är oklara. En känsla av otrygghet kan upplevas kvällstid. Utförd tillgångsanlys visar att tillgången till picknick och ro är svag i denna del av Bandhagen.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Nya sittplatser	Nya bänkar placeras ut	1	100	3	<1
Dränering	Dränering av gångbanor i låga partier.	2	200	nej	nej
Driftförändring	Skötsel av ängsmark övergår till bruksgräsyta	1	-	-	3

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Stråket löper mellan skolan och bostadsbebyggelsen

20. Bäckahagens skola - Mellanvägsbacken

Mål

Målkarakter: Aktivitetspark, Extensiv parkmark

- Entréerna är tydliga med skyltning så att förbättrad orientering in till stråket skapas.
- Parken runt Högdalens kvartersgård kan nyttjas av gammal som ung.
- Stråket har karaktär av livligt kommunikationsstråk med närhet till centrum.

Beskrivning

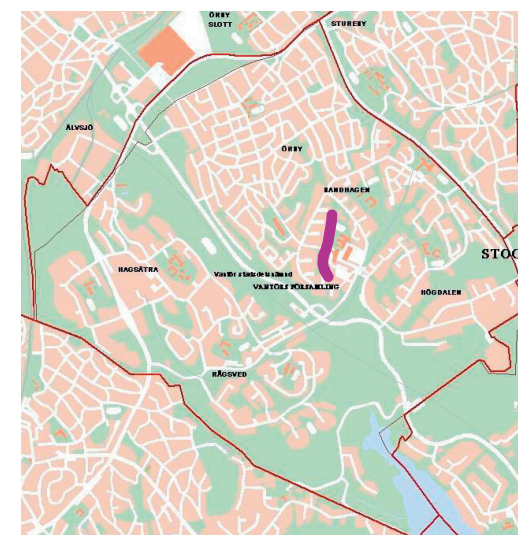
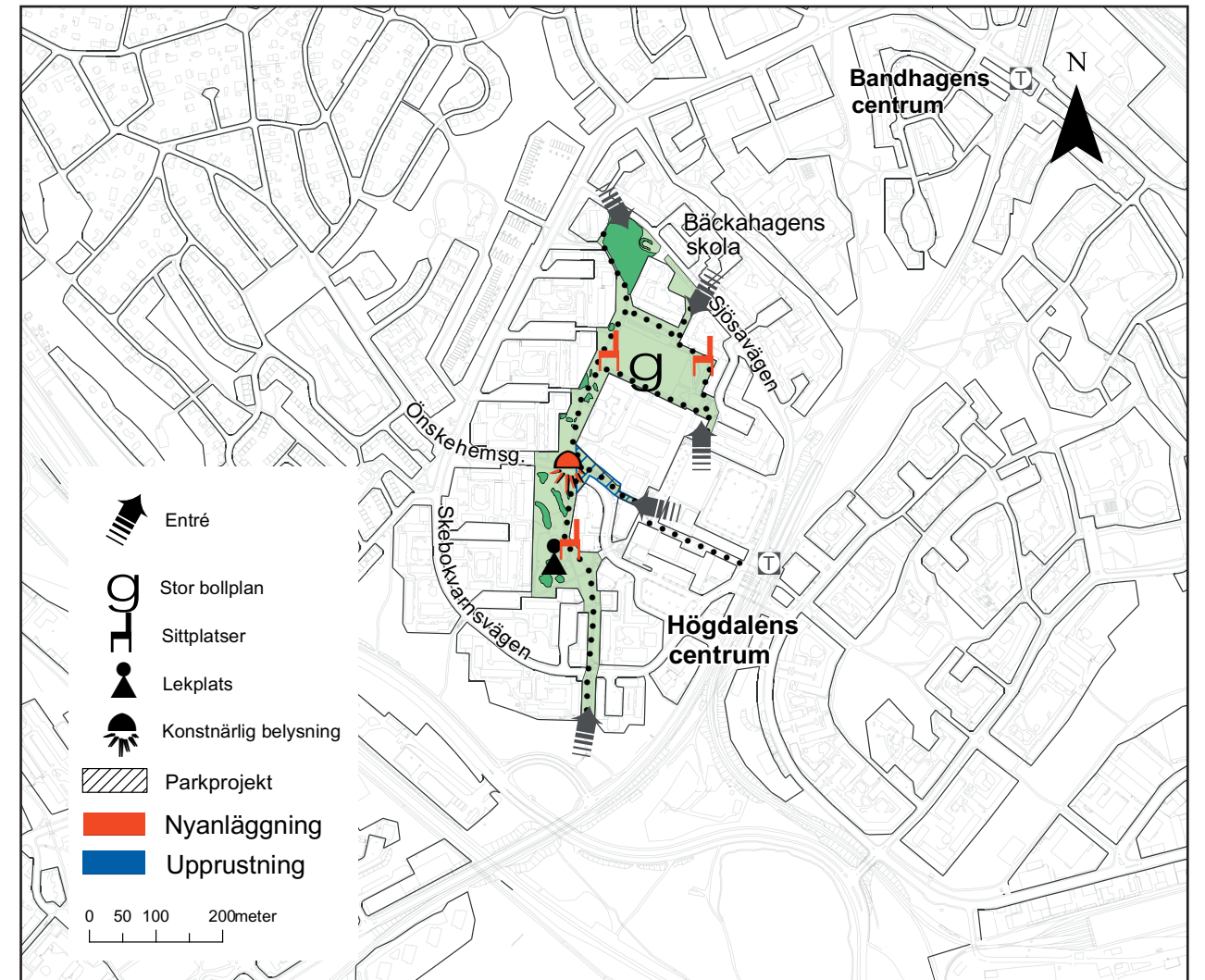
Längd: ca 900 meter. Vegetationen i stråket består av blandad lövskog med inslag av tall. Öppna ytor av klippt gräs finns. Landskapet är kuperat med synliga berghällar. Parksoffor och belysning kantar gång- och cykelvägen som löper genom stråket. Entré sker från omgivande bebyggelse. Stråket är livligt och går nära Högdalens centrum. En större lekplats med mycket lekredskap finns vid Högdalens kvartersgård mellan Skebokvarnsvägen och Önskehemsgatan. Högdalens bollplan ligger i stråket. Mycket lek och hundrastning sker i parkområdet.

Analys

Det råder vissa problem med klotter. Belysningen är gammal vid Högdalens kvartersgård. Entréerna är delvis något anonyma. Vissa problem med missbrukare i parken. Utförd tillgångsanalys visar att ro och lek är svag i denna del av Högdalen.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Nya sittplatser	Nya bänkar i "Bäckahagsstråket" och kring bollplanen.	I	100	3	nej
Ny konstbelysning	Konstnärlig belysning anläggs vid kvartersgården i Högdalen, i runda gångtunneln i anslutning till kvartersgården samt i Vallgraven	I	250	5	5
Upprustning av vallgraven	Ombearbetning av vallgraven, bortgrävning av rötter, anläggning av ny vegetation.	I	500	-5	-5

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Tallar och björkar omsluter gång-och cykelvägen

21. Råbyvägen

Mål

Målkarakteristik: Orörd skog och natur

- Ett välskött, prydligt och smalt grönt parkstråk omger gång- och cykelstråket.

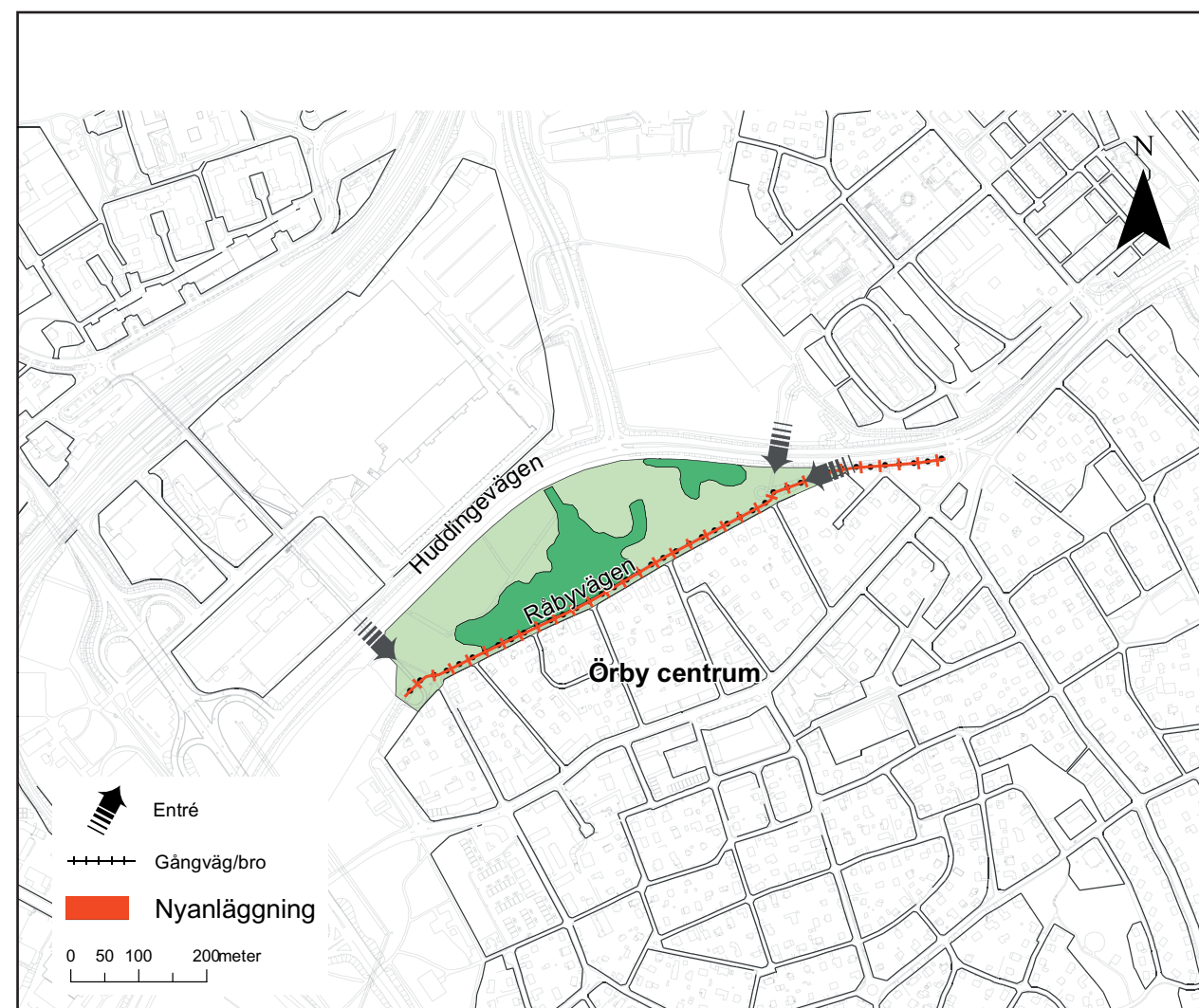
Beskrivning

Längd: ca 700 meter. Stråket är lugnt och består av tät lövskog och ängsmark. Vegetationen domineras av björk med inslag av sälg och ask. Här finns små ytor med klippt gräs. Parallellt med stråket löper Råbyvägen som utgör ett regionalt cykelstråk. Här promenerar man eller cyklar längs med vägen med eller utan hund. Parkmarken används i liten utsträckning. En användning är dock tippande av kompost från villaträdgårdar. Parken är visuellt fredad då vegetationen döljer Stockholmsmässans stora parkeringar som ligger strax bakom.

Analys

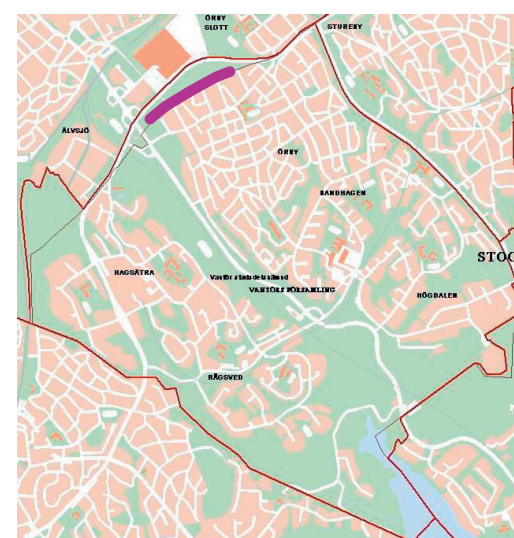
Buller från Huddingevägen verkar störande liksom avgasluften. Problem råder med tippning.

Enligt utförd tillgångsanalys har Örbys friytor generellt brist på flera sociala och kulturella värden, vilket beror på det få antalet parker. Tillgången vägs dock upp något av det stora antalet villatomter. Råbyvägen är en av få parker i Örby och här är tillgången låg till de analyserade värdena (dvs tillgång till kvartersparker, stadsdelsparker, natur- och friluftsområde, grön oas, ro, lek, picknick och vattenkontakt.) Det enda undantaget är att tillgången är god till bollspel.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Nyanläggning av gångväg	En ny gångväg anläggs med trädallé.	2	800	nej	nej

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Stråket löper parallellt med den lugna Råbyvägen (på bild)

22. Skebokvarnsvägen – Vårdingebacken

Mål

Målkarakter: Hävdad skogsmark, Extensiv parkmark

- Stråket är ett bostadsnära, vackert och böljande med lokal karaktär.
- En god skyltning finns till stråket.

Beskrivning

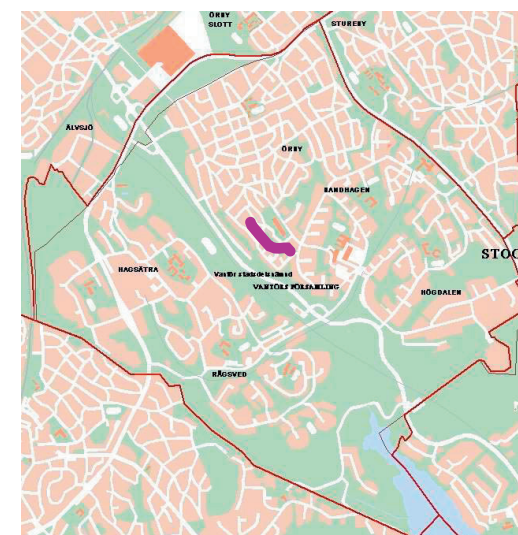
Längd: ca 500 meter. Stråket är lugnt. Vegetationen är av blandkaraktär och det kuperade landskapet är delvis öppet och delvis skogsbevuxet. På höjdryggen genom stråket löper en gång- och cykelväg mellan radhus och villabebyggelse. Två mindre mindre lekplatser med lekredskap finns i stråket. Entré sker från Skebokvarnsvägen och Vårdingebacken.

Analys

En enslig och otrygg känsla kan upplevas eftersom gång- och cykelstråket är smalt och kantas av tät vegetation. Stråket är svårt att upptäcka från närliggande områden och är därför en smula anonymt. Utförd tillgångsanalys visar att det råder brist på flera av de analyserade värdena i denna del av Högdalen (dvs tillgång till kvartersparker, grön oas, ro, lek, picknick och vattenkontakt) Dock är tillgången god till stadsdelsparker och bollspel.

Åtgärdsplan

ÅTGÄRD/ PROJEKT	BESKRIVNING	Prioritet	Projektkostnad tkr	Förändrad underhållskostnad/år/tkr	Förändrad driftkostnad/år/tkr
Upprustning entréer	Parkentréer öppnas upp och upprustas.	1	200	nej	nej
Upprustning av lekplats	Lekplatsen vid radhusområdet upprustas med bättre redskap och gungor. Staketet ses över.	3	200	nej	nej
Upprustning av lekplats	Lekplatsen vid Nättarövägen ses över.	3	100	nej	nej

Översiktskarta över aktuellt parkstråk

Den öppna ytan omsluts av radhus

Centrumtorg

Vid samtliga 4 tunnelbanestationer finns torg med livlig verksamhet.

Torgen är viktiga samlingspunkter för besökare i centrumanläggningarna. Förbättringar av torgen behövs men ligger utanför denna parkplan. Alla torgbelysningar har mer eller mindre upprustningsbehov. Nedan följer en kort beskrivning av torgen.

Bandhagens torg är ett tidstypiskt torg från 1950-talet med granitmurar och fontän. Torget behöver utvecklas och entréerna ses över.

Högdalens torg ligger i slutändan av Högdalsgången och har en vacker fontän samt geometriska mönster i markbeläggningen. Torget är anonymt och ligger inte i direkt anslutning till tunnelbanan. Torget bör utvecklas som mötesplats.

Rågsveds torg är ett snäckformat torg med god arkitektonisk standard och är omgivet av tvåvåningsbebyggelse. Torget har en stark, sluten karaktär och geometriska mönster i markbeläggningen. Entréerna till Rågsveds torg behöver förbättras.

Hagsätra torg består av fler mindre torgbildningar som hänger samman. Det centrala av dessa har försetts med parksoffor och blomlådor. En fontänskulptur finns här. Rumsligheten brister och torget är outvecklat. Hagsätra torg drivs av en företagarförening.

Dessutom finns mindre torg insprängda i bostadsbebyggelsen. Torget vid **Axet** i Rågsved omsluts av en bågformad byggnadskropp. Torget fungerar väl kommersiellt och präglas av liv och rörelse.

Vid **Sjösa torg** har butiker tidigare funnits men fungerar numera som en bostadsgård. Torget bör utvecklas efter nuvarande förutsättningar.

Äldre mindre centrumklaver finns utspridda i bostadsbebyggelsen, men verksamheterna har sedan länge upphört och kvar finns bara omvandlade butikslokaler, ofta lokaliserade runt torg av parkeringsplatser.

Högdalens torg

Rågsveds torg

Hagsätra torg

Sjösa torg

Planeringsunderlag

Stockholms parkprogram

Enligt Stockholms parkprogram bör en parkplan finnas för varje stadsdelsområde. Planen ska beskriva grönstrukturens historia, karaktärer, värden och andra viktiga förutsättningar.

Stockholms översiktsplan 1999

Översiktsplanens markanvändningskarta pekar ut natur- och parkområden i Vantör som delar i stadens grönstruktur. Planeringsinriktningen är att den övergripande grönstrukturens områden och stråk ska bibehållas. Översiktsplanen pekar ut ett antal områden inom planområdet som ekologiskt särskilt känsliga. Inom dessa områden ska särskilda hänsyn tas enligt 3 kap 3 § miljöbalken.

Stockholms grönkarta preciserar avsnittet om stadens grönstruktur i Stockholms översiktsplan och visar parkernas och grönområdenas värden på stadsdelsområdesnivå över hela Stockholms stad. Stockholms grönkarta visar översiktligt och på ett enhetligt sätt för hela staden var det finns ekologiska, sociala och kulturella värden i staden. Grönkartan är ett samlat underlag för planering och förvaltning av grönstrukturen. Kartan bygger på information från sociotopkartan och från databasen för Stockholms biotopkarta. Se vidare kapitel värdebeskrivning för utpekade värden i sociotopkartan och biotopkartan.

Markanvändningskartan pekar ut samtliga stadsdelar inom Vantör förutom Örby som tät stadsbebyggelse. Örby utgör gles stadsbebyggelse. Planeringsinriktningen är att markanvändningen bibehålles i stort. Områdena kompletteras genom byggande främst för lokala behov och i goda kollektivtrafiklägen. Möjligheterna att ta tillvara redan exploaterad mark tas till vara. Stockholms parkkaraktärer redovisas i byggnadsordningen.

Översiktsplanen har följts av uppdraget Vision Stock-

holm 2030 som syftar till att visualisera ÖP99 och konkretisera dess strategier. Visionen lyfter fram planering på områdes- och stadsdelsnivå i syfte att bland annat utveckla grönstrukturens regionala och lokala värden till en ny värdeätare grönstruktur med genomförbara utbyggnads- och förvaltningskostnader. Dessutom har ett landskapsekologiskt perspektiv anlagts. Vantör ingår i landskapszonen Södra Stockholms skogs- och sjölandskap.

Naturresevat

Rågsveds friområde pekas ut i Stockholms översiktsplan som ett område där naturresevat skall utredas. Naturresevatbildningen utreds i skrivande stund av Stockholms stad.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - RUF 2001

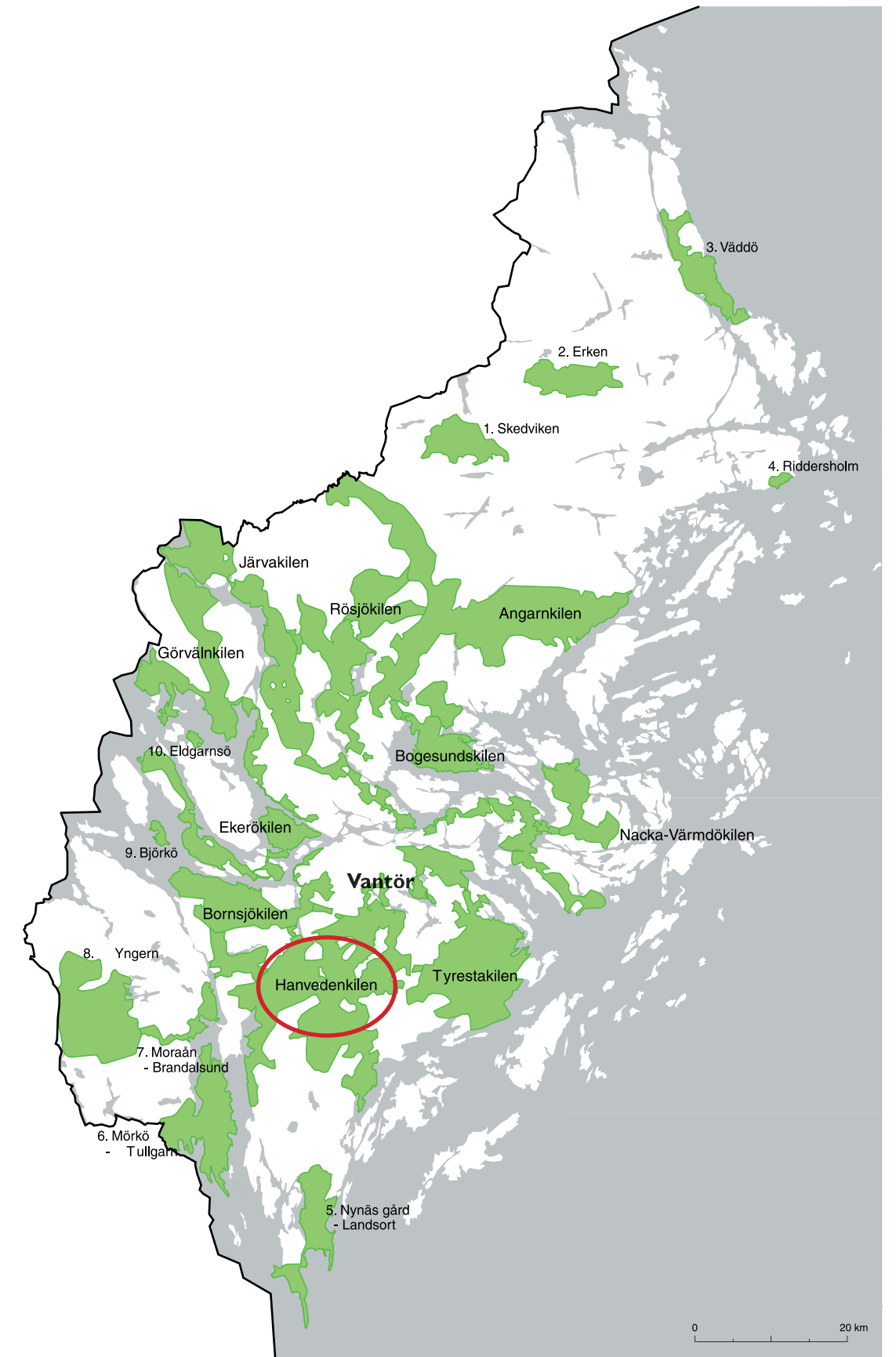
De grönområden som omsluter Vantörs stadsbygd ingår i den i RUF 2001 utpekade regionala grönstrukturen. Området ingår i Hanvedenkilen och utgör en av regionens gröna kilar och utflyktsområden.

Strandskydd

Magelungsdiket och Kräppladiket inom Vantör omfattas sedan 1994 av strandskydd.

Övrigt material

Tillgänglighet för funktionshindrade har inte beaktats särskilt i denna parkplan. Inom Tillgänglighetsprojektet arbetar Stockholms stad med att göra förbättringar i framkomlighet och användbarhet för personer med funktionshinder. En tillgänglighetsplan för Vantör har tagits fram av Stockholms stad i detta avseende.

Den regionala grönstrukturen. Vantör utgör Hanvedenkilens övre spets.
Källa: Regionplane- och trafikkontoret, rapport 2001:4